

Program wychowawczo-profilaktyczny Zespołu Szkół im. Narodów Zjednoczonej Europy w Polkowicach

ZESPÓŁ SZKÓŁ IM. NARODÓW ZJEDNOCZONEJ EUROPY W POLKOWICACH

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

*„Rzeczypospolite zawsze takie będą, jakie ich młodzieży chowanie”
/Jan Zamoyski/*

Polkowice, wrzesień 2017 r.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny Zespołu Szkół im. Narodów Zjednoczonej Europy w Polkowicach został opracowany przez zespół ds. opracowania programu wychowawczo-profilaktycznego powołany przez dyrektora szkoły w składzie:

1. **Małgorzata Majewska-Greń** – wicedyrektor szkolnictwa zawodowego – przewodnicząca zespołu;
  2. **Jolanta Jasiurska** – pedagog szkolny - koordynator ds. wychowania;
  3. **Amelia Chyb** – psycholog szkolny - koordynator ds. profilaktyki;
  4. **Katarzyna Jackiewicz** – przewodnicząca zespołu wychowawczego - koordynator ds. Liceum Ogólnokształcącego;
  5. **Irena Kuźma** – nauczyciel - członek zespołu wychowawczego ds. Liceum Ogólnokształcącego;
  6. **Dorota Spólnik-Luczak** – nauczyciel - członek zespołu wychowawczego ds. Liceum Ogólnokształcącego;
  7. **Elżbieta Róg** – przewodnicząca zespołu wychowawczego - koordynator ds. szkolnictwa zawodowego /Technikum, Branżowa Szkoła I Stopnia/;
  8. **Iwona Parzuchowska** – nauczyciel - członek zespołu wychowawczego ds. Technikum;
  9. **Daria Grabowska** – nauczyciel - członek zespołu wychowawczego ds. Technikum i Branżowej Szkoły I Stopnia;
  10. **Marek Gottlieb** – nauczyciel - członek zespołu wychowawczego ds. Branżowej Szkoły I Stopnia;
- we współpracy z przewodniczącymi zespołów przedmiotowych nauczycieli.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny Zespołu Szkół im. Narodów Zjednoczonej Europy w Polkowicach

- przyjęto uchwałą Rady Pedagogicznej nr 5/2017/2018 z dnia 15 września 2017 r.
- przyjęto uchwałą Rady Rodziców z dnia 27 września 2017 r.
- w porozumieniu z Samorządem Uczniowskim w dniu 11 września 2017 r.

Rada Rodziców

Przewodniczący Rady Pedagogicznej

Samorząd Uczniowski

Spis treści

Preambula

- I. Podstawa prawna
- II. Wstęp
- III. Diagnoza środowiska szkolnego
- IV. Misja i wizja szkoły
- V. Model absolwenta
- VI. Główne założenia programu wychowawczo-profilaktycznego
- VII. Zadania szkoły w zakresie wychowania i profilaktyki
- VIII. Współpraca szkoły z instytucjami w zakresie profilaktyki uzależnień
- IX. Treści wychowawczo-profilaktyczne w ramach zajęć edukacyjnych zawarte w podstawie programowej kształcenia ogólnego i zawodowego w poszczególnych typach szkół
- X. Zadania wychowawców i nauczycieli
- XI. Powinności wychowawców klasowych
- XII. Powinności i treści wychowawcze zajęć edukacyjnych
- XIII. Struktura oddziaływań wychowawczych
- XIV. Szkolny program w podziale na typy szkół i klasy – zadania do realizacji
- XV. Działania doraźne i okolicznościowe
- XVI. Zwyczaje i tradycje szkolne
- XVII. Organizacja wewnątrzszkolnego systemu doradztwa wychowawczego
- XVIII. Zasady współpracy wychowawczej z rodzicami
- XIX. Zasady współpracy wychowawczej z samorządami lokalnymi i środowiskiem społecznym
- XX. Zasady funkcjonowania Samorządu Uczniowskiego
- XXI. Osiągnięcia i efekty programu oraz oczekiwane postawy uczniów
- XXII. Ewaluacja programu wychowawczo-profilaktycznego
- XXIII. Ustalenia końcowe
- XXIV. Ankiety ewaluacyjne

„Dobra szkoła - to przede wszystkim mądra szkoła. Niechaj w pracy wychowawczej wszyscy zaangażowani w nią ludzie poczują się związani najpiękniejszym zadaniem: cierpliwego i pełnego spokojnej mądrości ukazywania dojrzewającym ludziom, jak być człowiekiem naprawdę ...”

/Jan Paweł II/

PREAMBUŁA

Z dniem 1 września 2017 r. na mocy przepisów ustawy Prawo oświatowe Ministerstwo Edukacji Narodowej wprowadziło warunki umożliwiające wzmocnienie wychowawczej funkcji szkoły */art. 4 ust. pkt 24 oraz art. 26 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe/*. Obowiązujące przepisy obligują szkoły do połączenia programu wychowawczego i programu profilaktyki w jeden dokument – program wychowawczo-profilaktyczny, który powinien obejmować treści i działania wychowawcze skierowane do uczniów oraz treści i działania profilaktyczne dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o diagnozę potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

Również w obowiązującej podstawie programowej kształcenia ogólnego określono zadania wychowawczo-profilaktyczne szkoły, w tym do realizacji na zajęciach z wychowawcą, oraz zadania wychowawcze w przedmiotach na każdym etapie edukacyjnym w poszczególnych typach szkół */art. 4 pkt 24 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe/*.

Działalność wychowawcza szkoły należy do podstawowych celów polityki edukacyjnej państwa. Wychowanie młodego pokolenia jest zadaniem rodziny i szkoły, która w swojej działalności powinna uwzględniać wolę rodziców, ale także państwa, do którego obowiązków należy stwarzanie właściwych warunków wychowania.

Pierwszeństwo w wychowaniu dziecka mają jego rodzice lub prawni opiekunowie. To oni przede wszystkim kształtują jego charakter, przekazują doświadczenia, kształtują system wartości; szkoła pełni funkcję wspomagającą. Nauczyciele wspierają rodziców w dziedzinie wychowania.

Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmocniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki, czyli zapobiegania i przeciwdziałania zachowaniom problemowym.

Wychowanie to proces wspierania ucznia w rozwoju angażujący dwie osoby: wychowawcę oraz wychowanika, pozostające w osobowej relacji. Osoby te współdziałają w osiąganiu celów wychowawczych tj. pełnej dojrzałości w czterech podstawowych sferach:

- **fizycznej** – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
- **psychicznej** – w tym między innymi emocjonalnej i intelektualnej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności,

ukszałtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału, ponoszenia odpowiedzialności za siebie i współodpowiedzialności za innych oraz otaczający świat, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej;

- **społecznej** – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz dokonywania wyborów, a także doskonaleniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
- **aksjologicznej** – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu życia i istnienia człowieka.

Osoby współdziałające w procesie wychowawczym dzielą się odpowiedzialnością: wychowawca odpowiada za tworzenie warunków do rozwoju, zaś wychowanek za korzystanie z istniejących warunków w celu realizacji zadań rozwojowych. Podkreśla się wiodącą rolę rodziców lub prawnych opiekunów w określaniu zadań wychowawczych i profilaktycznych szkoły.

Dbałość szkoły o rozwój emocjonalny, intelektualny, społeczny, duchowy i zdrowotny ucznia powinna przygotować go do prawidłowego funkcjonowania we współczesnym świecie.

W procesie wychowania rozumianym jako relacja pomiędzy wychowawcą i wychowankiem możemy wyodrębnić dwa obszary oddziaływań. Pierwszy obszar to działania związane z opieką, ochroną, dostrzeganiem i rozumieniem problemów ucznia oraz reagowanie na nie. Drugi obszar wychowania to działania ukierunkowane na kształtowanie postaw wobec samego siebie, innych ludzi, zarówno dorosłych, jak i rówieśników i zadań nie tylko związanych ze szkołą.

Oba obszary powinny się łączyć, ponieważ młodzi ludzie potrzebują od dorosłych opieki, zrozumienia, wsparcia, ochrony przed zagrożeniami, a także pomocy w poszukiwaniu wskazówek, wzorców oraz reguł postępowania w odkrywaniu świata dorosłych.

W procesie wychowania niezwykle ważne znaczenie mają wzorce osobowe dorosłych, z którymi młodzież spotyka się w szkole, w szczególności wychowawców i nauczycieli. Podstawą wychowania w szkole jest umiejętność nawiązania dialogu z uczniem i kontakt z nim. Na tej bazie może on budować relacje z innymi dorosłymi i z rówieśnikami. Ramą tej relacji są:

- zbiór zasad regulujących życie w szkole /Statut Szkoły, normy wewnątrzszkolne i wewnątrzklasowe/;
- role, jakie pełnią poszczególni członkowie społeczności szkolnej;
- zadania wychowawcze wynikające z celów i wspólnych wartości, czyli system wychowania /na bazie którego opracowano Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny/.

Istotą pracy wychowawczej szkoły, a więc zadaniem każdego nauczyciela oraz pozostałych pracowników placówki, jest tworzenie takich sytuacji, które zaspokajałyby potrzeby rozwojowe ucznia i sprzyjały nabywaniu doświadczeń mających wpływ na rozwój jego osobowości.

Wychowanie to nie tylko działania zaplanowane, ale także te spontaniczne, podejmowane w konkretnych sytuacjach: na lekcjach, w czasie przerw, podczas zajęć pozalekcyjnych, wycieczek, słowem, w każdej chwili.

Aby realizacja Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego była możliwa, skuteczna i efektywna, konieczne jest ze strony realizatorów programu, a więc wszystkich dorosłych w szkole:

- współdziałanie w zakresie realizacji zadań z rodzicami /prawnymi opiekunami/ uczniów;
- spójność wewnętrzna realizatorów programu /jedność wartości i zachowań, w tym werbalnych i niewerbalnych/;
- bezwzględne szanowanie godności ucznia;
- kompetencja profesjonalna;
- dobry kontakt emocjonalny;
- dostosowanie rodzaju relacji i własnych oczekiwań do poziomu dojrzałości ucznia /oczekiwanie nie więcej niż to wynika z poziomu dojrzałości ucznia, ale i nie traktowanie go poniżej jego możliwości/;
- spójność prowadzonych działań wychowawczych i współpraca wszystkich osób zajmujących się rozwiązaniem określonego problemu.

Szczególne znaczenie w wychowaniu młodych ludzi odgrywa profilaktyka. W okresie adolescencji kształtuje się hierarchia wartości, doskonalą się relacje z innymi ludźmi, wzmacnia się poczucie pewności siebie oraz kształcą się skomplikowane procesy myślowe. To trudny okres dla każdego młodego człowieka. Większość z nich radzi sobie z problemami wieku dorastania przede wszystkim wtedy, gdy w ich środowisku obowiązują jasne reguły postępowania oraz gdy są w nim osoby, na których młody człowiek mógłby się wzorować. Inaczej się dzieje, kiedy brakuje tych czynników. Istnieje wtedy zagrożenie powstawania negatywnych zachowań u uczniów, tym bardziej im większe znaczenie przypisują oni osobom nie najlepiej funkcjonującym społecznie. Pojawia się duże ryzyko powielania przez młodą osobę zachowań patologicznych.

Ustalając zadania z zakresu profilaktyki autorzy programu wzięli pod uwagę uwarunkowania środowiskowe, etap rozwoju, na którym znajdują się uczniowie oraz problemy w funkcjonowaniu wychowanków ujawnione w wyniku przeprowadzonej diagnozy.

Profilaktyka to proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami, zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu, to działania ograniczające i likwidujące czynniki, które zaburzają rozwój i dezintegrują zdrowy styl życia.

Tak więc, skuteczna profilaktyka w szkole to zespół takich działań, które zapewniają uczniom bezpieczeństwo fizyczne, psychiczne i emocjonalne oraz wyposażają młodych ludzi w wiedzę i umiejętności służące dbałości o zdrowie, rozpoznawaniu i zaspokajaniu potrzeb oraz prawidłowemu funkcjonowaniu społecznemu.

Główną ideą działań profilaktycznych jest strategia pozytywnego rozwoju młodzieży /tzw. profilaktyka pozytywna/, polegająca na podejmowaniu działań ukierunkowanych na rozwijanie mocnych stron i zasobów, dzięki którym młody człowiek staje się bardziej odporny na wpływ czynników ryzyka.

Wychowanie młodego człowieka stanowi integralną część pracy każdego nauczyciela. Zadaniem naszej szkoły jest wyposażenie go w umiejętności niezbędne do funkcjonowania w rozwijającym się świecie i kontynuowania nauki. Nasza szkoła w swoich działaniach realizuje funkcję dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, a tworząc bogatą ofertę edukacyjną zaspokaja potrzeby uczniów oraz ich rodziców.

Celem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest stworzenie takiej szkoły, w której:

- panuje miła, przyjazna i życzliwa atmosfera, oparta na wysokiej kulturze osobistej, wzajemnym szacunku i akceptacji, w której brak jest agresji, przemocy i dyskryminacji;
- inicjujemy i aktywnie uczestniczymy w życiu społeczności lokalnej, uwzględniając w swoich działaniach problematykę zdrowotną i profilaktykę uzależnień;
- uczniowie zdobywają wiedzę i umiejętności, wszechstronnie rozwijają swoje zainteresowania, które przygotowują ich do dalszego procesu kształcenia;
- nauczyciele poprzez swoją aktywność uczą młodego człowieka pracy na rzecz środowiska, kształtują postawę otwartości, kreatywności, bezinteresowności;
- rodzice są odpowiedzialni za budowanie systemu wartości u swoich dzieci, wspierają nauczycieli, współuczestniczą w podejmowaniu decyzji i rozwiązywaniu problemów.

Zdajemy sobie sprawę, że każdy człowiek jest odrębną indywidualnością, swoistym mikroświatem, a więc jego rozwój uzależniony jest od wielu jednostkowych predyspozycji, od środowiska społeczno-wychowawczego, od doświadczeń. Niektórzy nasi uczniowie będą osiągnęli dojrzałość intelektualną czy społeczną szybciej, dla innych będzie to dłuższy proces, dlatego też nasze działania zaprojektowane zostały na cały cykl edukacji w szkole ponadgimnazjalnej/ponadpodstawowej.

Wdrażając program wychowawczo-profilaktyczny szkoły będziemy pamiętać, że „...rozwój to także – a niekiedy przede wszystkim – przewartościowanie, zmiana punktu widzenia, często również akceptacja dotychczas nie zaakceptowanego w sobie samym, a jeszcze częściej zmiana kierunku działania czy rezygnacja.” /M. Sujak/

I. Podstawa prawna:

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny opracowano w oparciu o następujące akty prawne:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (*Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.*);
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (*Dz. U. z 2017 r. poz. 59, 949*);
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (*Dz. U. z 2017 r. poz. 1611*);
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (*Dz. U. z 2017 r. poz. 356*);
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (*Dz. U. z 2017 r. poz. 649*);
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (*Dz. U. z 2017 r. poz. 703*);
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (*Dz. U. 2017 r., poz. 1578*);
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (*Dz. U. 2017 r. poz. 1591*);
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (*Dz. U. 2017 r. poz. 1643*);
10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (*Dz. U. 2017 r., poz. 11658*);
11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 czerwca 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (*Dz. U. z 2016 r. poz. 895*);
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (*Dz. U. 2015 r. poz. 1249*);
13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (*Dz. U. 2013 r. poz. 532*);

14. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 sierpnia 2014 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (*Dz. U. 2014 r. poz. 1170 ze zm.*);
15. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (*Dz. U. 2012 r., poz. 977 z późn. zm.*);
16. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (*Dz. U. 2017 r. poz. 1189*);
17. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (*Dz. U. 1982 r. Nr 35, poz. 230, tekst jednolity Dz. U. 2015 r. poz. 1286*);
18. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (*Dz. U. 1991 Nr 95 poz. 425 z późn. zm. tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572*);
19. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (*Dz. U. 1994 r. Nr 111, poz. 535*);
20. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (*Dz. U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55, z późn. zm. tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 298*);
21. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (*Dz. U. 2005 r. Nr 179, poz. 1485 z późn. zm. tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 124*);
22. Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (*Dz. U. z 2015 r., poz. 357*);
23. Ustawa z 24 kwietnia 2015 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw (*Dz. U. z 2015 r., poz. 875*);
24. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z dnia 10 grudnia 1948 r.;
25. Europejska Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z dnia 4 listopada 1950 r.;
26. Deklaracja Praw Dziecka z 1959 r.;
27. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ dnia 20 listopada 1989 r., ratyfikowana przez Polskę 30 kwietnia 1991 r. (*Dz. U. z 1991 r. Nr 120 poz. 526*).

„Celem wszystkich szkół jest (...) nie tylko rozwijanie umysłów za pomocą nauki i umiejętności, lecz przede wszystkim uszlachetnianie serc i dusz”

/Stanisław Konarski/

II. Wstęp

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny realizowany w Zespole Szkół im. Narodów Zjednoczonej Europy w Polkowicach opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Jego treści są spójne ze Statutem Szkoły i Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców /prawnych opiekunów/, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny tworzy również spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej. Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli. Ważnym elementem realizacji jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły oraz propagowanie idei wolontariatu. Zadania te zostały zawarte i szczegółowo opisane w Statucie Szkoły.

Podstawowym celem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest:

- stworzenie warunków do kształtowania prawidłowej osobowości poprzez działania wspierające budowanie stabilnej samooceny, poznawanie swoich mocnych i słabych stron, akceptację siebie takim, jakim się jest, z jednoczesną motywacją do pracy nad swoim charakterem, rozwijanie zdolności,
- kształtowanie sposobu myślenia i postaw uznanych za pożądane poprzez stworzenie środowiska szkolnego, w którym nie toleruje się przemocy i wykluczenia społecznego, konflikty rozwiązuje się na bieżąco, integruje się zespoły klasowe, promuje się działania prospołeczne, kładzie się nacisk na współpracę i inicjatywę, przedstawia się bogatą ofertę zajęć pozalekcyjnych,

- wspomaganie naturalnego rozwoju uczniów /zaspakajanie potrzeb, rozwijanie potencjałów, budowanie wspierającej relacji uczeń – nauczyciel/,
- profilaktyka zachowań ryzykownych /diagnozowanie zagrożeń, wyposażenie uczniów w wiedzę i umiejętności radzenia sobie z tymi zagrożeniami/,
- korekcja deficytów i urazów powstałych w toku wcześniejszego wychowania.

Szkoła oraz wszyscy nauczyciele powinni prowadzić działania mające na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości. Działania wychowawczo-profilaktyczne realizowane są w czterech obszarach:

- **zdrowie** – edukacja zdrowotna;
- **relacje** – kształtowanie postaw obywatelskich, społecznych i patriotycznych;
- **kultura** – wartości, normy, wzory zachowań;
- **bezpieczeństwo** – profilaktyka zachowań ryzykownych.

Podstawowe zasady realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły;
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie;
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły;
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły np. udział organizacji, stowarzyszeń i instytucji wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły;
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu;
- inne – ważne dla szkoły, wynikające z jej potrzeb i specyfiki.

III. Diagnoza środowiska szkolnego

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- relacji wychowawców klas na temat problemów wychowawczych w danej klasie,
- informacji pozyskanych od nauczycieli,
- wyników badań ankietowych wśród uczniów,
- rozmów z uczniami, zarówno indywidualnych jak i grupowych,
- rozmów z rodzicami, zarówno indywidualnych jak i grupowych,
- analizy dokumentacji szkolnej oraz obserwacji zachowań uczniów w sytuacjach szkolnych,

Program wychowawczo-profilaktyczny Zespołu Szkół im. Narodów Zjednoczonej Europy w Polkowicach

- analizy sytuacji rodzinnej i środowiskowej uczniów,
- wyników ewaluacji /wewnętrznej, zewnętrznej/,
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ewaluacji programu wychowawczego i programu profilaktyki realizowanych w roku szkolnym 2016/2017,
- wniosków i analiz /zespołów zadaniowych, zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych/,
- oceny działalności dydaktycznej i wychowawczej w Liceum Ogólnokształcącym,
- oceny działalności dydaktycznej i wychowawczej w Technikum i Zasadniczej Szkole Zawodowej,
- rocznych sprawozdań doradcy zawodowego,
- rocznych sprawozdań z działalności wychowawczo-opiekuńczej psychologa i pedagoga szkolnego,
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły /koncepcja funkcjonowania i rozwoju szkoły opracowana przez dyrektora, uwagi, spostrzeżenia, wnioski nauczycieli, uczniów, rodziców/.

Nadrzędnym celem profilaktyki jest zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym oraz ochrona uczniów przed wszelkimi zakłóceniami rozwoju, a prowadzenie młodych ludzi ku dojrzałości jest zarówno wychowaniem jak i profilaktyką prowadzoną przede wszystkim przez dom rodzinny, a jedynie wspomaganą przez szkołę, która w swych działaniach stara się przede wszystkim osłabić tzw. „czynniki ryzyka” i wzmocnić „czynniki chroniące”.

Przez czynniki ryzyka należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wiążą się z wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia zachowań ryzykownych stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego.

Przez czynniki chroniące należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny ucznia lub wychowanka i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka.

Czynniki chroniące	Czynniki ryzyka
<ul style="list-style-type: none"> ➤ poczucie przynależności; ➤ pozytywny klimat szkoły; ➤ prospołecznie nastawiona grupa rówieśnicza; ➤ wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy; ➤ okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć; ➤ zdecydowany brak akceptacji przez szkołę dla przemocy; ➤ silna więź emocjonalna z rodzicami; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ przemoc rówieśnicza; ➤ konflikty z rówieśnikami; ➤ niski poziom asertywności; ➤ destrukcyjna grupa rówieśnicza; ➤ brak motywacji do nauki; ➤ absencja; ➤ niepowodzenia szkolne; ➤ niedojrzałość emocjonalna;

<ul style="list-style-type: none"> ➤ zainteresowanie nauką szkolną; ➤ uwewnętrzniiony szacunek do norm, zasad, wartości, autorytetów; ➤ przestrzeganie norm społecznych; ➤ wysokie oczekiwania, standardy, przy równoczesnym udzielaniu wsparcia uczniom i ich rodzicom przez nauczycieli i pozostały personel szkoły; ➤ możliwość budowania przyjaznych relacji z kolegami; ➤ dobra atmosfera, ogólny etos i eksponowane wartości; ➤ możliwość zdobywania pozytywnych doświadczeń i osiągania sukcesów w ważnych zadaniach oraz podejmowania odpowiedzialności; ➤ poczucie ładu i porządku w otoczeniu; ➤ możliwość uczestniczenia w zajęciach pozalekcyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ środowisko społeczne promujące negatywne wzorce zachowań; ➤ uzależnienia od środków psychoaktywnych; ➤ problemy rodzinne; ➤ rozwód, separacja, utrata rodziców; ➤ niska samoocena; ➤ brak odporności na stres; ➤ niskie kompetencje rodziców w postępowaniu z dziećmi (brak reguł postępowania, niekonsekwencja); ➤ wysoki poziom konfliktów w rodzinie, niskie wsparcie ze strony rodziców; ➤ brak lub osłabienie więzi emocjonalnej z rodziną, złe relacje pomiędzy rodzicami i dziećmi.
--	--

Diagnoza środowiska szkolnego wskazała na konieczność ujęcia w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym przede wszystkim działań z obszaru profilaktyki pierwszego stopnia. Dlatego też, zwracamy uwagę na konieczność wspierania wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz na podejmowanie działań, których celem jest ograniczenie zachowań problemowych niezależnie od poziomu ryzyka /profilaktyka uniwersalna/. Duży nacisk w dalszym ciągu zamierzamy kłaść na bezpieczeństwo uczniów obejmujące zarówno bazowe warunki funkcjonowania szkoły, jak i ogólne samopoczucie naszych wychowanków. Istotną kwestią będzie dla nas respektowanie norm społecznych, kształtowanie odpowiednich postaw i wychowanie do wartości. Niebagatelne znaczenie w procesie kształtowania właściwych wzorców zachowań ma także budowanie właściwych relacji społecznych. Na terenie szkoły prowadzona jest szeroko rozumiana profilaktyka dotycząca niwelowania niewłaściwych zachowań, niezgodnych z obowiązującymi normami społecznymi m. in. poprzez organizowanie warsztatów ze specjalistami, terapeutami, jednocześnie proponując młodzieży alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego oraz zdrowy styl życia. Szczególnie zwracamy uwagę na konsekwencje określonych zachowań, starając się wyprzedzać niewłaściwe decyzje naszych uczniów i uwrażliwiając ich na dobro innych.

IV. Misja i wizja szkoły:

Misja szkoły:

Zespół Szkół w Polkowicach szkołą otwartą, przyjazną, stwarzającą możliwości rozwoju i przygotowującą do życia we współczesnym świecie.

Misją Zespołu Szkół im. Narodów Zjednoczonej Europy w Polkowicach jest towarzyszenie młodemu człowiekowi w szczególnym okresie jego rozwoju, przede wszystkim poprzez przekazywanie wiedzy, kształcenie umiejętności, rozwijanie talentów i pasji, wychowywanie w poszanowaniu tradycji, przygotowanie do odbioru zjawisk współczesnej kultury oraz do życia w sferze osobistej i społecznej w harmonii ze środowiskiem naturalnym. Chcemy zapewnić naszym uczniom najwyższą jakość edukacji i jednocześnie być szkołą autonomiczną i kreatywną. Dążymy do przygotowania uczniów do samodzielnego myślenia i działania we współczesnym świecie. Zależy nam, aby wyposażyć młodych ludzi w takie wiadomości i umiejętności, które pozwolą im, jako absolwentom Liceum Ogólnokształcącego i Technikum na kontynuowanie nauki w szkołach wyższych, a absolwentom szkolnictwa zawodowego na kontynuowanie nauki w Branżowej Szkole II Stopnia. W związku z powyższym:

- uczymy sumiennego wykonywania obowiązków, podejmowania wysiłku na rzecz dobra wspólnego, przestrzegania praw normujących życie społeczne,
- wspieramy uczniów zdolnych,
- uczymy odpowiedzialności za podejmowane decyzje,
- dbamy o wysoką jakość kształcenia,
- zapewniamy opiekę psychologiczno-pedagogiczną,
- zapewniamy spotkania z doradcą zawodowym,
- staramy się rozumieć drugiego człowieka i współpracować z naszymi uczniami i ich rodzicami.

We wszystkich działaniach kierujemy się wyznawanymi wartościami oraz poszanowaniem praw i godności człowieka, zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, Konwencją o Prawach Dziecka oraz Konwencją o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności.

Wychowujemy uczniów w duchu uniwersalnych wartości moralnych, tolerancji, humanistycznych wartości, patriotyzmu, solidarności, demokracji, wolności i sprawiedliwości społecznej.

Kultywujemy tradycje oraz ceremoniał szkolny, a wszystkie działania pedagogiczne i opiekuńczo-wychowawcze orientujemy na dobro uczniów (tworząc warunki intelektualnego, emocjonalnego, społecznego, estetycznego i fizycznego rozwoju młodzieży).

Pracujemy z młodzieżą w oparciu o nowoczesne programy kształcenia ogólnego i zawodowego. Stosujemy efektywne metody nauczania i kształcenia. Przygotowujemy młodzież do świadomego i racjonalnego funkcjonowania w świecie ludzi dorosłych oraz do pełnienia ważnych ról społecznych.

Ściśle współdziałamy z rodzicami, którzy są najlepszymi sojusznikami nauczycieli, zwłaszcza wychowawców oraz z innymi partnerami zewnętrznymi, wspierającymi szkołę w jej rozwoju.

Ustawicznie diagnozujemy potrzeby i oczekiwania środowiska lokalnego oraz wszystkich, bezpośrednich „klientów” Szkoły.

Zespół Szkół im. Narodów Zjednoczonej Europy jest wspólnotą, gdzie jego członkowie są jednakowo ważni. W pracy szkoły bierzemy pod uwagę zróżnicowanie potrzeb i zdolności uczniów, dążąc do zapewnienia warunków rozwoju każdemu z nich. W planowaniu pracy szkoły staramy się angażować rodziców i społeczność lokalną w życie szkoły, mając na uwadze potrzeby, interesy i oczekiwania środowiska, w którym działamy. Naszym uczniom zapewniamy bezpieczeństwo, opiekę psychologiczno-pedagogiczną oraz pomoc w trudnych sytuacjach życiowych.

Nasza szkoła ułatwia uczniom korzystanie z dorobku nauki i techniki podczas organizowanych zajęć. Gromadzi i udostępnia księgozbiór, kształci umiejętności korzystania z multimedialnych środków przekazu informacji oraz zapewnia dostęp do sieci komputerowej.

Podstawą oddziaływań wychowawczych w naszej szkole jest koncepcja człowieka oparta na jego podmiotowości i zdolności do wszechstronnego i nieograniczonego rozwoju.

Wizja szkoły:

Jesteśmy nowoczesną szkołą polskiego systemu edukacji, stale podnoszącą wyniki nauczania oraz stosującą efektywne technologie kształcenia ogólnego i zawodowego.

Nasza szkoła legitymuje się wysoką jakością pracy, jest wszechstronnie rozwinięta, a absolwenci są przygotowani do:

- twórczego działania,
- sprawnego funkcjonowania w społeczeństwie,
- przedsiębiorczego działania na rynku pracy,
- posługiwania się wiedzą oraz umiejętnościami w życiu codziennym i zawodowym,
- aktywnego i zdrowego trybu życia,
- ustawicznego samokształcenia i umiejętnego dostosowywania się do zachodzących zmian.

Zapewniamy optymalne warunki kształcenia, a ponadto stwarzamy dodatkowe możliwości oraz szanse rozwoju nie tylko kształcącej się młodzieży, ale i zatrudnionemu personelowi.

Ustawicznie czynimy starania by kształcić uczniów jeszcze lepiej, na miarę XXI wieku tak, by potrafili radzić sobie w zmieniającym się współczesnym świecie i stawiać czoła coraz bardziej wymagającej rzeczywistości. Przygotować ich do bycia „Obywatelami Europy”

z poszanowaniem i miłością do własnej kultury, tradycji i historii. Wspomagać rodzinę w procesie wychowawczym i opiekuńczym. Chronić przed narastającymi zagrożeniami i patologią. Ukazywać autorytety i wzorce właściwych zachowań. Zaszczepiać wśród swoich wychowanków wyższe wartości ogólnoludzkie, świadomość własnego pochodzenia, dumy z bycia Polakami i członkami swojej „małej ojczyzny”

We wspólnej pracy wychowawczej całej społeczności będzie towarzyszył nam dialog oparty na wzajemnym zaufaniu i partnerstwie, respektowaniu prawa do godności i przekonań drugiego człowieka. Będziemy dążyć do tego, by uczniowie odnaleźli w szkole swój drugi dom. Dom, w którym zrealizują się ich potrzeby i przekonania.

V. Model absolwenta

Dążeniem szkoły jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Uczeń kończący naukę w wyniku oddziaływań dydaktycznych i wychowawczych ze strony szkoły, rodziny, środowiska staje się dojrzałym człowiekiem i posiada następujące cechy:

Absolwent Liceum Ogólnokształcącego:

- **samodzielny**, tzn.: umiejący wykorzystać zdobytą wiedzę w praktyce, przygotowany do wyboru drogi dalszego rozwoju i życia w społeczeństwie,
- **kreatywny**, tzn.: twórczo myślący i działający, zmotywowany do poszukiwania nowych rozwiązań, wykazujący inicjatywę, zdolny do podejmowania decyzji,
- **empatyczny**, tzn.: widzący potrzeby innych ludzi i aktywnie włączający się w niesienie pomocy, umiejący współdziałać w zespole, wymieniający się doświadczeniami z innymi, potrafiący dyskutować na interesujące go tematy.
- **zdyscyplinowany**, tzn.: punktualny; systematyczny; przestrzegający zasady i normy pozytywnie wartościujące człowieka; wymagający wobec siebie i innych; obowiązkowy i słowny.
- **z wysoką kulturą osobistą**, tzn.: tolerancyjny; taktowny; uczynny; stanowiący przykład dobrego postępowania, prawdomówny, odcytany.

Absolwent Technikum:

- jest przygotowany merytorycznie do pracy w zawodzie,
- świadomie i odpowiedzialnie uczestniczy w życiu publicznym,
- jest przygotowany do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i w państwie,

- jest dobrze przygotowany do kolejnego etapu kształcenia,
- zna zasady etyki zawodowej,
- dba o swój rozwój zawodowy i indywidualny,
- umie korzystać z dóbr kultury i zna historię i kulturę swojego miasta, regionu, Ojczyzny,
- skutecznie komunikuje się w języku obcym,
- posiada umiejętności organizacyjne, jest przedsiębiorczy i przygotowany do aktywnego poszukiwania pracy,
- cechuje się kulturą osobistą, jest wrażliwy, tolerancyjny i bezinteresowny, umie szanować wolność osobistą i innych,
- przestrzega zasad moralnych i etycznych,
- charakteryzuje się zdolnością do ciągłego uczenia się i samodoskonalenia,
- samodzielnie studiuje literaturę zawodową oraz korzysta z zasobów Internetu,
- przestrzega i stosuje obowiązujące przepisy bhp, przeciwpożarowe i ochrony środowiska,
- jest odpowiedzialny i obowiązkowy,
- jest świadomy zagrożeń (cywilizacyjnych i ekologicznych) współczesnego świata, potrafi ich unikać,
- dba o zdrowie własne, innych ludzi i ochronę środowiska.

Absolwent Zasadniczej Szkoły Zawodowej i Branżowej Szkoły I Stopnia:

- jest przygotowany merytorycznie do pracy w zawodzie,
- świadomie i odpowiedzialnie uczestniczy w życiu publicznym,
- jest przygotowany do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i w państwie,
- jest dobrze przygotowany do kolejnego etapu kształcenia,
- zna zasady etyki zawodowej,
- dba o swój rozwój zawodowy i indywidualny,
- umie korzystać z dóbr kultury i zna historię i kulturę swojego miasta, regionu, Ojczyzny,
- skutecznie komunikuje się w języku obcym,
- posiada umiejętności organizacyjne, jest przedsiębiorczy i przygotowany do aktywnego poszukiwania pracy,
- cechuje się kulturą osobistą, jest wrażliwy, tolerancyjny i bezinteresowny, umie szanować wolność osobistą i innych,
- przestrzega zasad moralnych i etycznych,
- charakteryzuje się zdolnością do ciągłego uczenia się i samodoskonalenia,
- samodzielnie studiuje literaturę zawodową oraz korzysta z zasobów Internetu,
- przestrzega i stosuje obowiązujące przepisy bhp, przeciwpożarowe i ochrony środowiska,

- jest odpowiedzialny i obowiązkowy,
- jest świadomy zagrożeń (cywilizacyjnych i ekologicznych) współczesnego świata, potrafi ich unikać,
- dba o zdrowie własne, innych ludzi i ochronę środowiska.

VI. Główne założenia programu wychowawczo-profilaktycznego

1. **Działalność wychowawcza** – polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:
  - fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
  - psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, samodzielnej analizie wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
  - społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizie wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
  - aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia;
- kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu;
- wzmocnienie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną;
- kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów, nauczycieli, a także nauczycieli i rodziców lub opiekunów, w tym wzmocnienie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami;
- doskonalenie umiejętności nauczycieli w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów;
- wzmocnienie kompetencji wychowawczych nauczycieli oraz rodziców lub opiekunów;
- rozwijanie i wspieranie działalności wolontarystycznej oraz zaangażowania w działalność podmiotów takich jak: stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, w tym organizacje harcerskie;

- wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

2. **Działalność edukacyjna** – polega na stałym poszerzaniu i ugruntowaniu wiedzy i umiejętności u uczniów, ich rodziców lub opiekunów i nauczycieli z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów i nauczycieli na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach;
- rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów;
- kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji;
- kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu;
- prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej;
- doskonalenie kompetencji nauczycieli w zakresie profilaktyki używania środków i substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

3. **Działalność informacyjna** – polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków i substancji psychoaktywnych, skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli oraz innych pracowników szkoły.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

- dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków i substancji psychoaktywnych;
- udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków i substancji psychoaktywnych;
- przekazanie informacji uczniom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;
- informowanie uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli oraz metodach współpracy szkoły z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

4. **Działalność profilaktyczna** – polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje w szczególności:

- **w przypadku profilaktyki uniwersalnej** – wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczenie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji psychoaktywnych;
- **w przypadku profilaktyki selektywnej** – wspieranie uczniów, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych;
- **w przypadku profilaktyki wskazującej** – wspieranie uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji psychoaktywnych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

VII. Zadania szkoły w zakresie wychowania i profilaktyki

Podstawowe zadania szkoły w zakresie wychowania i profilaktyki to:

- kształtowanie u uczniów postaw sprzyjających ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, takich jak: uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, tolerancja, szacunek do innych

ludzi, ciekawość poznawcza, kreatywność, przedsiębiorczość, kultura osobista i gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowanie inicjatyw i pracy zespołowej;

- kształtowanie u uczniów postaw obywatelskich, społecznych i patriotycznych, w tym wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej, przywiązania do historii i tradycji narodowych;
- kształtowanie postawy szacunku dla środowiska przyrodniczego, w tym motywowanie uczniów do działań na rzecz ochrony środowiska i rozwijania zainteresowań ekologią;
- kształtowanie postaw prozdrowotnych uczniów, w tym wdrożenie ich do zachowań higienicznych, bezpiecznych dla zdrowia własnego i innych osób, ponadto ugruntowanie wiedzy z zakresu prawidłowego odżywiania się, korzyści płynących z aktywności fizycznej, stosowania profilaktyki;
- przygotowanie i zachęcanie do podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, w tym do zaangażowania się w wolontariat;
- kształtowanie umiejętności w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku cyfrowym, w szczególności w środowisku tzw. nowych mediów, ze szczególnym uwzględnieniem portali społecznościowych; przygotowanie uczniów do dokonywania świadomych i odpowiedzialnych wyborów w trakcie korzystania z zasobów dostępnych w internecie, krytycznej analizy informacji, bezpiecznego poruszania się w przestrzeni cyfrowej, w tym nawiązywania i utrzymywania opartych na wzajemnym szacunku relacji z innymi użytkownikami sieci;
- kształtowanie właściwej postawy uczniów wobec substancji psychoaktywnych oraz innych współczesnych zagrożeń – informowanie na temat skutków zachowań ryzykownych, a tym samym umożliwianie dokonywania racjonalnych wyborów;
- udzielanie pomocy w rozwijaniu umiejętności psychologicznych i społecznych, w tym umiejętności nawiązywania kontaktów z ludźmi, radzenia sobie ze stresem, rozwiązywania konfliktów, opierania się naciskom otoczenia.

VIII. Współpraca szkoły z instytucjami w zakresie profilaktyki uzależnień:

Szkoła przy prowadzeniu działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii współpracuje z:

- jednostkami samorządu terytorialnego;
- poradniami psychologiczno-pedagogicznymi;
- poradniami specjalistycznymi;
- placówkami doskonalenia nauczycieli;

- podmiotami realizującymi świadczenia zdrowotne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień;
- wojewódzkimi i powiatowymi stacjami sanitarno-epidemiologicznymi;
- Policją;
- Strażą Miejską;
- pracodawcami;
- organizacjami pozarządowymi;
- stowarzyszeniami;
- Ośrodkiem Pomocy Społecznej;
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie;
- Polkowickim Centrum Usług Zdrowotnych ZOZ S.A.

IX. Treści wychowawczo-profilaktyczne w ramach zajęć edukacyjnych zawarte w podstawie programowej kształcenia ogólnego i zawodowego w poszczególnych typach szkół

1. Przedmioty ogólne w Liceum Ogólnokształcącym i Technikum – zakres podstawowy

PRZEMIOT	WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE – UCZEŃ:
Geografia	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumie relacje człowiek – przyroda - społeczeństwo w skali globalnej i regionalnej; ➤ rozwija postawy współodpowiedzialności za stan środowiska geograficznego; ➤ kształtuje postawę szacunku, zrozumienia, akceptacji i poszanowania innych kultur; ➤ wyjaśnia znaczenie kultury i tradycji regionalnych w procesie różnicowania się regionów pod względem rozwoju społeczno- gospodarczego; ➤ odbiera, analizuje i ocenia informacje pochodzące z różnych źródeł ze szczególnym uwzględnieniem prasy, mediów i internetu.

<p>Biologia</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumie znaczenie i konieczność ochrony przyrody; ➤ prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych; ➤ opisuje postawę i zachowanie człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody; ➤ odbiera, analizuje i ocenia informacje pochodzące z różnych źródeł ze szczególnym uwzględnieniem prasy, mediów i internetu.
<p>Przyroda</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ przedstawia różne teorie dotyczące rozwoju Wszechświata, korzystając z wiedzy z różnych źródeł informacji; ➤ analizuje zmiany w podejściu do gospodarowania zasobami środowiska naturalnego; ➤ podaje kluczowe wydarzenia związane z eksploracją regionów świata oraz wskazuje zmiany społeczne i gospodarcze, jakie miały miejsce po kolejnych odkryciach geograficznych; ➤ przedstawia osiągnięcia naukowe, które mogą być wykorzystane zarówno dla dobra człowieka, jak i przeciw niemu (np. jako broń); ➤ omawia dylematy moralne, przed jakimi stanęli twórcy niektórych odkryć i wynalazków; ➤ omawia biologiczne i społeczne podłoże różnych form nietolerancji i przedstawia propozycje, jak jej przeciwdziałać; ➤ przedstawia swoje stanowisko wobec GMO, klonowania reprodukcyjnego, klonowania terapeutycznego, zapłodnienia <i>in vitro</i>, badań prenatalnych, badania genomu człowieka, dostępności informacji na temat indywidualnych cech genetycznych człowieka i innych problemów etycznych związanych z postępem genetyki, biotechnologii i współczesnej medycyny; ➤ przedstawia problemy związane z eksploatacją zasobów naturalnych, wskazując przykłady niszczącej działalności człowieka; ➤ ocenia krytycznie informacje medialne pod kątem ich zgodności z aktualnym stanem wiedzy naukowej; ➤ wskazuje błędy w informacjach medialnych oraz podaje prawidłową treść informacji; ➤ analizuje informacje reklamowe pod kątem ich prawdziwości naukowej, wskazuje informacje niepełne, nierzetelne, nieprawdziwe; ➤ analizuje wpływ na zdrowie reklamowanych produktów, w szczególności żywnościowych, farmaceutycznych, kosmetycznych (np. rzeczywista kaloryczność produktów typu <i>light</i>, „ekologiczność” produktów, zawartość witamin w produktach a dobowe zapotrzebowanie, niekontrolowane stosowanie leków dostępnych bez recepty); ➤ analizuje materiały prasowe oraz z innych środków przekazu, wskazując różne aspekty wybranych problemów globalnych (energetyka, ocieplenie się klimatu, itp.); ➤ wyszukuje w internecie i opracowuje informacje na wybrany temat (np. aktualnych wydarzeń społecznych

	<p>i gospodarczych lub zagadnień przyrodniczych – w kraju, na kontynencie, na świecie);</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ przedstawia na podstawie informacji z różnych źródeł, jakie jest współczesne wy korzystanie energetyki słonecznej dla potrzeb gospodarki i jakie są perspektywy rozwoju energetyki słonecznej; ➤ przedstawia funkcje przekazu informacji za pomocą obrazu w kulturach tradycyjnych i współcześnie; ➤ omawia stosowany w sporcie doping i uzasadnia szkodliwość stosowanych substancji chemicznych; ➤ analizuje wpływ różnych czynników na kondycję i osiągnięcia sportowe (np. dieta, trening, warunki wysokogórskie); ➤ podaje przykłady współczesnych technologii oraz omawia ich znaczenie w rozwiązywaniu aktualnych problemów biologicznych i środowiskowych (np. polimery biodegradowalne); ➤ wyszukuje i analizuje informacje i dane statystyczne o przyczynach i występowaniu chorób cywilizacyjnych w świecie; ➤ określa cele zrównoważonego rozwoju i przedstawia zasady, którymi powinna kierować się gospodarka świata; ➤ wskazuje zmiany środowiska, np. krajobrazu pod wpływem działalności człowieka albo klimatyczne, jakie można zauważyć porównując krajobrazy przedstawione w dawnym malarstwie z ich stanem współczesnym; ➤ przedstawia możliwości wykorzystania współczesnych osiągnięć technicznych w procesie uczenia się; ➤ przedstawia rolę mediów elektronicznych w procesie globalnego rozpowszechniania informacji i wiedzy; ➤ analizuje wpływ sytuacji zaburzających działanie zegara biologicznego na zdrowie człowieka (praca na zmiany, częste przekraczanie stref czasowych); ➤ omawia znaczenie śmiechu i płaczu w nawiązywaniu i podtrzymywaniu więzi wśród ludzi pierwotnych i współczesnych (np. sygnalizowanie potrzeb przez noworodka, budowanie relacji matka-dziecko, łagodzenie agresji wśród współplemieńców); ➤ wyszukuje i przedstawia informacje dotyczące kulturowych różnic w wyrażaniu emocji w społeczeństwach tradycyjnych i nowoczesnych; ➤ analizuje wpływ czynników wewnętrznych i zewnętrznych na zdrowie; ➤ analizuje zdrowie jako wartość indywidualną i społeczną; ➤ wyszukuje informacje o zagrożeniach wynikających z pobytu w odmiennych warunkach środowiskowych i wskazuje sposoby zabezpieczenia się przed tymi zagrożeniami; ➤ wykazuje konieczność racjonalnego gospodarowania zasobami naturalnymi wody oraz przedstawia własne działania, jakie może w tym celu podjąć.
--	---

<p>Chemia</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ posługuje się zdobytą wiedzą chemiczną w życiu codziennym w kontekście dbałości o własne zdrowie i ochrony środowiska naturalnego; ➤ pozyskuje, analizuje, ocenia i przetwarza informacje pochodzące z różnych źródeł, ze szczególnym uwzględnieniem mediów i internetu; ➤ tłumaczy, na czym mogą polegać i od czego zależeć toksyczne właściwości substancji chemicznych (nikotyny, alkoholu etylowego); ➤ proponuje sposoby ochrony gleby przed degradacją; ➤ proponuje alternatywne źródła energii; ➤ analizuje wpływ różnorodnych sposobów uzyskiwania energii na stan środowiska przyrodniczego; ➤ uzasadnia potrzebę zagospodarowania odpadów pochodzących z różnych opakowań.
<p>Matematyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ interpretuje tekst matematyczny, a po rozwiązaniu zadania interpretuje otrzymany wynik; ➤ używa prostych, dobrze znanych obiektów matematycznych; ➤ dobiera model matematyczny do prostej sytuacji i krytycznie ocenia trafność modelu; ➤ stosuje strategię, która jasno wynika z treści zadania; ➤ prowadzi proste rozumowanie, składające się z niewielkiej liczby kroków.
<p>Fizyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ kształtuje pozytywne nastawienie do podejmowania wysiłku intelektualnego oraz postawy dociekliwości; ➤ kształtuje nawyk systematycznego i planowego wzbogacania wiedzy; ➤ uczy się dobrej organizacji pracy, nawyku korzystania z przyborów kreślarskich, kalkulatora oraz nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych; ➤ wyrabia w sobie systematyczność, pracowitość, wytrwałość i staranność; ➤ rozwija umiejętności pracy w grupie; ➤ rozwija umiejętności manualne przy wykonywaniu indywidualnych doświadczeń pomiarowych; ➤ uczy się jasnego i precyzyjnego stawiania pytań oraz udzielania odpowiedzi; ➤ rozwija umiejętności prowadzenia dyskusji i argumentowania; ➤ kształtuje umiejętność krytycznego odbierania pseudonaukowych informacji; ➤ uczy się pokonywania stresu w sytuacjach egzaminacyjnych; ➤ uświadamia sobie zagrożenia środowiska przyrodniczego, a także kształtuje wrażliwość oraz odpowiedzialność za jego stan; ➤ przejawia szacunek dla dobra wspólnego; ➤ kształtuje postawę patriotyczną przez ukazywanie wkładu Polski w rozwój nauk ścisłych.

Język polski	<ul style="list-style-type: none"> ➤ przyswaja określony zasób wiadomości na temat faktów, zasad, teorii i praktyk; ➤ zdobywa umiejętności do wykorzystania posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów; ➤ kształtuje postawy warunkujące sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie; ➤ rozpoznaje manipulację językową w tekstach reklamowych oraz w języku polityków i dziennikarzy; ➤ wyszukuje i wykorzystuje informacje zawarte w różnych tekstach kultury; ➤ rozpoznaje funkcje tekstu (bez nazywania tych pojęć, np. informatywną, ekspresywną, impresywną, poetycką); ➤ dostrzega związek języka z wartościami oraz to, że stanowi on źródło poznania wartości (takich jak dobro, prawda, piękno; wiara, nadzieja, miłość; wolność, równość, braterstwo; Bóg, honor, ojczyzna; solidarność, niepodległość, tolerancja); ➤ prezentuje własne przeżycia wynikające z kontaktów z literaturą i ze sztuką; ➤ określa tematykę i rozpoznaje problematykę utworu; ➤ dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości narodowe i uniwersalne; ➤ tworzy tekst pisany lub mówiony (rozwijane są formy wypowiedzi poznane na wcześniejszych etapach kształcenia); ➤ publicznie wygłasza przygotowaną przez siebie wypowiedź, dbając o dźwiękową wyrazistość przekazu (tempo mowy i donośność); ➤ operuje podstawowym słownictwem z kręgów tematycznych: Polska, Europa, świat – współczesność i przeszłość; kultura, cywilizacja, polityka.
Języki obce	<ul style="list-style-type: none"> ➤ jest przygotowany do pełnego i aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności europejskiej i globalnej poprzez znajomość języków obcych na poziomie podstawowym; ➤ nabył umiejętności skutecznego porozumiewania się w języku obcym w mowie i w piśmie poprzez osiągnięcie różnych celów komunikacyjnych; ➤ posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych); ➤ równomiernie rozwinął kompetencje językowe (czytanie i słuchanie ze zrozumieniem oraz mówienie i pisanie); ➤ posiada ukształtowaną postawę ciekawości, tolerancji i otwartości wobec innych kultur; ➤ posiada wiedzę na temat zdrowego trybu życia, diety, zalet uprawiania sportów oraz niebezpieczeństw

	<p>związanych z używkami , narkotykami, niehigienicznym trybem życia itp.;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ posiada wiedzę o zagrożeniach współczesnego świata (np. przemoc, rasizm, cyberprzemoc, zanieczyszczenie środowiska, problemy społeczne pojawiające się na styku odmiennych kultur itp.); ➤ posiada wiedzę na temat bezpiecznego korzystania z internetu, telefonów komórkowych oraz środków masowego przekazu.
Wiedza o kulturze	<ul style="list-style-type: none"> ➤ jest przygotowany do pełnego i aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności europejskiej i globalnej poprzez poznawanie dorobku artystycznego ludzkości na przestrzeni dziejów; ➤ nabył umiejętności dostrzegania wielu rozmaitych funkcji dzieł sztuki w różnych dziedzinach; ➤ posługuje się w zasobem wiedzy na poziomie podstawowym do ulokowania wytworów kultury w kontekście grup społecznych i narodowościowych; ➤ równomiernie rozwija wiedzę o kulturze poprzez aktywny udział w różnorodnych przedsięwzięciach i animacjach artystycznych; ➤ posiada ukształtowaną postawę ciekawości, tolerancji i otwartości wobec innych kultur; ➤ dba o estetykę otoczenia oraz otacza opieką elementy dziedzictwa kulturowego własnego regionu; ➤ szanuje odmienności kulturowe innych grup społecznych; ➤ posiada wiedzę na temat bezpiecznego korzystania z internetu, telefonów komórkowych oraz środków masowego przekazu.
Filozofia	<ul style="list-style-type: none"> ➤ jest wrażliwy na wartości etyczne i potrafi je rozpoznawać; ➤ zajmuje refleksyjną postawę wobec świata, ludzi i codziennych wydarzeń.
Historia Historia i społeczeństwo	<ul style="list-style-type: none"> ➤ jest tolerancyjny wobec odmiennych kultur, poglądów, zwyczajów, religii; ➤ uznaje wartości pluralizmu w życiu społecznym, religijnym i kulturze; ➤ odkrywa własną tożsamość i wybiera system wartości; ➤ uczy się wrażliwości moralnej, kształtuje otwartość na poglądy innych ludzi; ➤ wzbudza poczucie wartości i znaczenia dziedzictwa kulturowego i odpowiedzialności za jego trwanie; ➤ jest odpowiedzialny za siebie i dokonywane wybory, rodzinę, region i ojczyznę; ➤ kształtuje przekonanie o potrzebie zachowania i podtrzymywania idei wolności, suwerenności i niepodległości narodów i państw; ➤ uznaje kulturę, technikę, naukę jako główne elementy tworzące rozwój cywilizacyjny; ➤ kształtuje przekonanie, że każdy człowiek może przyczynić się do pomyślnego rozwoju „małej” i „dużej” ojczyzny; ➤ kształtuje przekonanie o potrzebie nieustannego pogłębiania wiedzy i wzbogacania świata duchowego wrażliwości moralnej i estetycznej.

Zajęcia artystyczne	<ul style="list-style-type: none"> ➤ jest przygotowany do pełnego i aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności europejskiej i globalnej poprzez poznawanie dorobku artystycznego ludzkości na przestrzeni dziejów; ➤ określa swoją przynależność kulturową poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w swoim środowisku lokalnym i regionalnym, rozwijając uczucia patriotyczne; ➤ posługuje się w zasobem wiedzy na poziomie podstawowym do ulokowania wytworów kultury w kontekście grup narodowościowych; ➤ równomiernie rozwija poczucie piękna i przynależności do danej społeczności lokalnej poprzez aktywny udział w różnorodnych przedsięwzięciach życia kulturalnego; ➤ reprezentuje postawę poszanowania dla kultury i tradycji własnego narodu oraz wobec innych narodów; ➤ dba o estetykę otoczenia oraz otacza opieką elementy dziedzictwa kulturowego własnego regionu; ➤ wykazuje znajomość dzieł artystycznych, należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury; ➤ posiada wiedzę na temat bezpiecznego korzystania z internetu, telefonów komórkowych oraz środków masowego przekazu; ➤ potrafi korzystać z dorobku innych twórców z poszanowaniem praw autorskich.
Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> ➤ przestrzega zasad bezpiecznej pracy przy komputerze; ➤ jest odpowiedzialny za ogólny porządek na stanowisku komputerowym; ➤ stosuje zasady zdrowej pracy przy komputerze, w tym planuje przerwy w pracy i rekreacji na świeżym powietrzu; ➤ szanuje pracę innych; ➤ przestrzega zasad ochrony zasobów komputera; ➤ świadomie korzysta z Internetu; ➤ rozwija dociekliwość poznawczą ukierunkowaną na rzetelną informację; ➤ rozumie zagrożenia wynikające z niewłaściwego wyboru źródła informacji i samej informacji; ➤ rozumie znaczenie dostępności do internetu dla własnego rozwoju w różnych dziedzinach życia; ➤ dokonuje świadomego wyboru przeglądanych stron internetowych; ➤ stosuje zasady dobrego i taktownego zachowania w sieci; ➤ rozumie zagrożenia wynikające z rozwoju technologii informacyjno-komunikacyjnej; ➤ rozumie znaczenie przestrzegania norm prawnych w zakresie korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnej; ➤ wyrabia nawyki dyscypliny na lekcji – wykonuje konkretne polecenia nauczyciela; ➤ odkrywa nowe obszary zastosowań programów komputerowych oraz wykorzystuje je do rozwiązywania problemów z różnych dziedzin; ➤ rozwija chęci samodzielnego poznawania nowych możliwości programów użytkowych;

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ stosuje przepisy prawa w zakresie korzystania z cudzych materiałów pochodzących z różnych źródeł; ➤ przestrzega przepisów o ochronie danych osobowych; ➤ rozumie znaczenia promowania w internecie własnej szkoły, miejsca zamieszkania, regionu; ➤ dba o umieszczanie na stronach www informacji rzetelnych i takich, które nikogo nie urażają; ➤ dba o poprawność językową przy tworzeniu dokumentów komputerowych, zwłaszcza publikowanych w internecie;
<p style="text-align: center;">Wychowanie do życia w rodzinie</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogłębia wiedzę związaną z funkcjami rodziny, miłością, przyjaźnią, pełnieniem ról małżeńskich i rodzicielskich, seksualnością człowieka i prokreacją; podejmuje odpowiedzialne decyzje dotyczące wyboru drogi życiowej, małżeństwa i rodziny; ➤ rozwija umiejętności rozwiązywania problemów związanych z okresem dojrzewania, dorastania i wyborem drogi życiowej; świadomie kreuje własną osobowość; ➤ rozumie siebie i najbliższe otoczenie; umie poszukiwać i udzielać odpowiedzi na pytania: Kim jest człowiek? Jakie są jego cele i zadania życiowe? Jaki jest sens życia? ➤ przyjmuje pozytywną postawę wobec życia ludzkiego, osób niepełnosprawnych i chorych; jest przygotowany, na podstawie wiedzy i wykształconych umiejętności, do poszanowania godności życia ludzkiego i dojrzałego funkcjonowania w rodzinie; ➤ zna podstawowe zasady postępowania w sferze ludzkiej płciowości i płodności; kształtuje postawy prozdrowotne, prospołeczne i prorodzinne. <p>Posiada wiedzę na temat:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ tożsamości, wielowymiarowości człowieka oraz poczucia sensu życia; ➤ komunikacji interpersonalnej, asertywności, technik negocjacji i empatii; ➤ tolerancji wobec odmienności kulturowych, etnicznych, religijnych i seksualnych.; ➤ rozwoju psychoseksualnego człowieka w kolejnych fazach życia; ➤ dojrzewania: rozumie i akceptuje kryteria dojrzałości biologicznej, psychicznej i społecznej, rozumie problemy okresu dojrzewania i sposoby radzenia sobie z nimi; ➤ wartości i pojęć związanych z płciowością człowieka, takimi jak: męskość, kobiecość, miłość, rodzina, rodzicielstwo; ➤ znaczenia odpowiedzialności w przeżywaniu własnej płciowości i budowaniu emocjonalnych więzi – zna role kobiet i mężczyzn oraz panujące stereotypy; ➤ inicjacji seksualnej, jej uwarunkowań i następstw – zna argumenty biomedyczne, psychologiczne i moralne za opóźnianiem wieku inicjacji seksualnej; ➤ istoty seksualności człowieka i jej aspektów;

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ komplementarności płci – wzajemnym dopełnianiu się płci w sferze fizycznej, psychicznej, emocjonalnej i społecznej; ➤ rozumie, akceptuje i ma szacunek dla osób odmiennej płci; ➤ istoty, rodzajów i etapów rozwoju miłości – zna różnice w przeżywaniu miłości; ➤ metod rozpoznawania płodności; ➤ metod i środków antykoncepcji – zna sposoby ich działania i zasady doboru; ➤ chorób przenoszonych drogą płciową i zapobiegania im – profilaktyka, aspekt społeczny i etyczny oraz chory na AIDS w rodzinie; ➤ trudności w osiągnięciu tożsamości płciowej i możliwości pomocy; ➤ norm zachowań seksualnych, rozpoznaje przemoc i przestępstwa seksualne, zna możliwości zapobiegania im oraz sposoby obrony, ma informacje nt. ośrodków pomocy psychologicznej, medycznej i prawnej; ➤ przygotowania do małżeństwa, problemów wierności, zaufania i dialogu; ➤ małżeństwa: jego faz, trudności i konfliktów oraz sposobów ich rozwiązywania, zna wartość małżeństwa; ➤ macierzyństwa i ojcostwa – przygotowania do ról rodzicielskich, adopcji i bezdzietności; ➤ przebiegu i higieny ciąży, zna rozwój prenatalny dziecka, rozumie czym jest szkoła rodzenia, poród i naturalne karmienie; ➤ roli rodziców w okresie oczekiwania na narodziny dziecka, w czasie porodu i po narodzinach; ➤ funkcji rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem wychowania dzieci w rodzinie, rozumie znaczenie prawidłowych postaw rodzicielskich dla rozwoju dziecka i wie czym jest samotne rodzicielstwo; ➤ nieplanowanej ciąży oraz zna sposoby szukania pomocy w sytuacjach trudnych; ➤ aborcji jako zagrożenia dla zdrowia psychicznego i fizycznego – zna aspekt prawny, medyczny i etyczny; ➤ konfliktów w rodzinie i ich przyczyn, zna sposoby rozwiązywania ich; ➤ przemocy w rodzinie, wykorzystywania seksualnego, profilaktyki i możliwości uzyskiwania pomocy; ➤ zagrożenia życia społecznego: alkoholizmu, narkomanii, agresji, sekt i pornografii; ➤ prawodawstwa dotyczącego rodziny – zawarcia małżeństwa, separacji, rozwodu, zna prawa i obowiązki małżonków i rodziców, prawa dziecka, obowiązki państwa wobec rodziny; ➤ niepełnosprawności, starości, choroby, umierania i śmierci, w tym w aspekcie życia rodzinnego; ➤ poradnictwa młodzieżowego i rodzinnego w Polsce.
<p>Podstawy przedsiębiorczości</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ przedstawia cechy, jakimi charakteryzuje się osoba przedsiębiorcza; ➤ rozpoznaje zachowania asertywne, uległe i agresywne; ➤ rozpoznaje mocne i słabe strony własnej osobowości; ➤ charakteryzuje swoje role społeczne i typowe dla nich zachowania; ➤ zna korzyści wynikające z planowania własnych działań i inwestowania w siebie;

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ analizuje przebieg kariery zawodowej osoby, która zgodnie z zasadami etyki odniosła sukces w życiu zawodowym; ➤ podejmuje racjonalne decyzje, opierając się na posiadanych informacjach i ocenia skutki własnych działań; ➤ stosuje różne formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu autoprezentacji oraz prezentacji własnego stanowiska; ➤ przedstawia drogę, jaką dochodzi się własnych praw w roli członka zespołu, pracownika, konsumenta; ➤ zna prawa konsumenta oraz wymienia instytucje stojące na ich straży, przedstawia zasady składania reklamacji w przypadku niezgodności towaru z umową; ➤ charakteryzuje społeczne i ekonomiczne cele gospodarowania, odwołując się do przykładów z różnych dziedzin; ➤ rozróżnia czynniki wytwórcze (praca, przedsiębiorczość, kapitał, ziemia i informacja) i wyjaśnia ich znaczenie w różnych dziedzinach gospodarki; ➤ wyjaśnia okrężny obieg pieniądza w gospodarce rynkowej; ➤ omawia transformację gospodarki Polski po 1989 r.; ➤ charakteryzuje czynniki wpływające na popyt i podaż; ➤ rozróżnia formy i funkcje pieniądza; ➤ wyjaśnia rolę, jaką w gospodarce pełnią instytucje rynkowe: bank centralny, banki komercyjne, giełda papierów wartościowych, fundusze inwestycyjne, firmy ubezpieczeniowe, fundusze emerytalne; ➤ rozróżnia formy inwestowania kapitału i dostrzega zróżnicowanie stopnia ryzyka w zależności od rodzaju inwestycji oraz okresu inwestowania; ➤ charakteryzuje system emerytalny w Polsce i wskazuje związek pomiędzy swoją przyszłą aktywnością zawodową, a wysokością emerytury; ➤ wymienia i charakteryzuje ekonomiczne funkcje państwa; ➤ opisuje podstawowe mierniki wzrostu gospodarczego; ➤ przedstawia przyczyny i narzędzia oddziaływania państwa na gospodarkę; ➤ wymienia źródła dochodów i rodzaje wydatków państwa; ➤ wyjaśnia wpływ deficytu budżetowego i długu publicznego na gospodarkę; ➤ identyfikuje rodzaje inflacji w zależności od przyczyn jej powstawania oraz stopy inflacji; ➤ charakteryzuje zjawiska recesji i dobrej koniunktury w gospodarce; ➤ charakteryzuje otoczenie, w którym działa przedsiębiorstwo; ➤ omawia cele działania przedsiębiorstwa oraz sposoby ich realizacji; ➤ sporządza projekt własnego przedsiębiorstwa oparty na biznesplanie;
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozróżnia podstawowe formy prawno-organizacyjne przedsiębiorstwa; ➤ opisuje procedury i wymagania związane z zakładaniem przedsiębiorstwa; ➤ omawia zasady pracy zespołowej i wyjaśnia, na czym polegają role lidera i wykonawcy; omawia cechy dobrego kierownika zespołu; ➤ identyfikuje i analizuje konflikty w zespole i proponuje metody ich rozwiązania, szczególnie w drodze negocjacji; ➤ charakteryzuje zachowania etyczne i nieetyczne w biznesie krajowym i międzynarodowym; ➤ charakteryzuje czynniki wpływające na sukces i niepowodzenie przedsiębiorstwa; ➤ wyjaśnia motywacje aktywności zawodowej człowieka; ➤ analizuje własne możliwości znalezienia pracy na rynku lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim; ➤ wyszukuje oferty pracy, uwzględniając własne możliwości i predyspozycje; ➤ rozróżnia sposoby zatrudnienia pracownika i interpretuje podstawowe przepisy Kodeksu pracy, w tym obowiązki i uprawnienia pracownika i pracodawcy; ➤ sporządza dokumenty aplikacyjne dotyczące konkretnej oferty pracy; ➤ przygotowuje się do rozmowy kwalifikacyjnej i uczestniczy w niej w warunkach symulowanych; ➤ charakteryzuje różne formy wynagrodzeń i oblicza swoje wynagrodzenie brutto i netto; ➤ wypełnia deklarację PIT, opierając się na przykładowych danych; ➤ rozróżnia zachowania etyczne i nieetyczne w roli pracodawcy i pracownika; ➤ potrafi wyjaśnić zjawisko mobbingu w miejscu pracy oraz przedstawia sposoby przeciwdziałania.
<p>Wychowanie fizyczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ potrafi rozpoznać sytuacje i czynniki zagrażające zdrowiu; ➤ potrafi właściwie zaplanować czas pracy i wypoczynku; ➤ potrafi się oprzeć presji i namowom do używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań szkodliwych dla zdrowia; ➤ planuje rozwój swoich pozytywnych cech i pracuje na poprawę słabych stron charakteru; ➤ wyjaśnia, na czym polega praca nad sobą dla zwiększenia wiary w siebie, poczucia własnej wartości i umiejętności podejmowania decyzji; ➤ potrafi drogą negocjacji przekonać innych do własnej koncepcji postępowania; ➤ potrafi wykorzystać swoją wiedzę i umiejętności do kształtowania zachowań prozdrowotnych własnych i rówieśników; ➤ potrafi się właściwie zachować w kontaktach z osobami niepełnosprawnymi i chorymi; ➤ planuje projekt dotyczący zagadnień związanych ze zdrowiem oraz wskazuje na sposoby pozyskania sojuszników i współuczestników projektu w szkole, domu lub społeczności lokalnej; ➤ jest świadomy celowości i konieczności prowadzenia prozdrowotnego stylu życia;

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dba o zdrowie swoje i swoich bliskich; ➤ wyjaśnia, na czym polegają samobadanie i samokontrola zdrowia; ➤ prowadzi zdrowy styl życia; ➤ przestrzega zasad higieny pracy umysłowej; ➤ przestrzega zasad higieny osobistej; ➤ dokonuje wyborów korzystnych dla zdrowia; ➤ wyjaśnia, co to znaczy być aktywnym pacjentem; ➤ dba o zdrowie swoje i innych; ➤ wyjaśnia, co oznacza odpowiedzialność za zdrowie własne i innych; ➤ wyjaśnia, dlaczego zdrowie jest wartością dla człowieka i zasobem dla społeczeństwa; ➤ właściwie zachowuje się w sytuacjach stresowych; ➤ w pozytywny sposób radzi sobie z negatywnymi emocjami; ➤ zachowuje się asertywnie; ➤ potrafi dyskutować, umie wysłuchać innych, szuka kompromisu. jest tolerancyjny; ➤ wie, na czym polega dbałość o zdrowie w okresie młodości i wczesnej dorosłości; ➤ wie, co to jest zdrowie psychiczne i fizyczne, zna czynniki, które na nie wpływają; ➤ wie, gdzie szukać wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów; ➤ wyjaśnia, na czym polega konstruktywne przekazywanie i odbieranie pozytywnych i negatywnych informacji zwrotnych oraz radzenie sobie z krytyką; ➤ zna swoje słabe i mocne strony; ➤ omawia konstruktywne, optymistyczne sposoby wyjaśniania trudnych zdarzeń i przeformułowania myśli negatywnych na pozytywne; ➤ wie, jakie są szkodliwe skutki używania alkoholu, nikotyny i innych substancji psychoaktywnych; ➤ zna zasady prozdrowotnego stylu; ➤ wie, jak dbać o zachowanie zdrowia, wyjaśnia, dlaczego należy się poddawać badaniom profilaktycznym w okresie całego życia; ➤ wie, jakie są podstawowe prawa pacjenta; ➤ omawia zasady racjonalnego gospodarowania czasem; ➤ omawia przyczyny i skutki stereotypów i stygmatyzacji osób chorych psychicznie i dyskryminowanych; ➤ omawia na czym polegają współuczestnictwo i współpraca ludzi, organizacji i instytucji w działaniach na rzecz zdrowia; ➤ wyjaśnia, jaki jest związek między zdrowiem a środowiskiem oraz co sam może zrobić, aby tworzyć środowisko sprzyjające zdrowiu.
--	--

Religia	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogłębia wiedzę związaną z funkcjami rodziny, miłością, przyjaźnią, pełnieniem ról małżeńskich i rodzicielskich, seksualnością człowieka i prokreacją; umie podejmować odpowiedzialne decyzje dotyczące wyboru drogi życiowej, małżeństwa i rodziny; ➤ rozwija umiejętności rozwiązywania problemów związanych z okresem dojrzewania, dorastania i wyborem drogi życiowej; świadomie kreuje własną osobowość; ➤ rozumie siebie i najbliższe otoczenie; umie poszukiwać i udzielać odpowiedzi na pytania: Kim jest człowiek? Jakie są jego cele i zadania życiowe? Jaki jest sens życia? ➤ przyjmuje pozytywną postawę wobec życia ludzkiego, osób niepełnosprawnych i chorych; jest przygotowany, na podstawie wiedzy i wykształconych umiejętności, do poszanowania godności życia ludzkiego i dojrzałego funkcjonowania w rodzinie; ➤ zna podstawowe zasady postępowania w sferze ludzkiej płciowości i płodności; kształtuje postawy prozdrowotne, prospołeczne i prorodzinne.
----------------	---

2. Przedmioty ogólne w Liceum Ogólnokształcącym – zakres rozszerzony

PRZEMIOT	WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE – UCZEŃ:
Geografia	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumie relacje człowiek – przyroda – społeczeństwo w skali globalnej i regionalnej; ➤ rozwija postawy współodpowiedzialności za stan środowiska geograficznego; ➤ kształtuje postawę szacunku, zrozumienia, akceptacji i poszanowania innych kultur; ➤ wyjaśnia znaczenie kultury i tradycji regionalnych w procesie różnicowania się regionów pod względem rozwoju społeczno-gospodarczego; ➤ odbiera, analizuje i ocenia informacje pochodzące z różnych źródeł ze szczególnym uwzględnieniem prasy, mediów i internetu; ➤ omawia zasady zrównoważonego rozwoju i ocenia możliwości ich realizacji w skali lokalnej regionalnej i globalnej; ➤ ocenia wpływ religii na postawy społeczne i gospodarkę; ➤ uzasadnia konieczność działań na rzecz restytucji i zachowania naturalnych elementów środowiska w Polsce we współpracy z innymi państwami; ➤ rozwija w sobie poczucie tożsamości oraz wykazywanie postawy patriotycznej, wspólnotowej i obywatelskiej; ➤ ma poczucie dumy z piękna ojczyźnej przyrody i dorobku narodu.

<p>Biologia</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumie znaczenie ochrony przyrody i środowiska oraz zna i rozumie zasady zrównoważonego rozwoju; ➤ prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych, środowiska; ➤ opisuje postawę i zachowanie człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody i środowiska; ➤ zna prawa zwierząt oraz analizuje swój stosunek do organizmów żywych i środowiska; ➤ odczytuje, selekcjonuje, porównuje i przetwarza informacje pozyskane z różnych źródeł, w tym za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych; ➤ przedstawia podstawowe zasady profilaktyki chorób wirusowych, bakteryjnych, wywołanych przez protisty i grzyby; ➤ określa czynniki wpływające na zaburzenie homeostazy organizmu (stres, szkodliwe substancje, w tym narkotyki, nadużywanie leków i niektórych używek, biologiczne czynniki chorobotwórcze); ➤ wymienia przyczyny schorzeń poszczególnych układów i przedstawia zasady ich profilaktyki; ➤ analizuje związek pomiędzy dietą, trybem życia a stanem zdrowia (otyłość i jej następstwa zdrowotne, cukrzyca, anoreksja, bulimia); ➤ przedstawia biologiczne znaczenie snu; ➤ opisuje metody wykorzystywane w planowaniu rodziny; ➤ uzasadnia konieczność stosowania ochrony czynnej dla zachowania wybranych gatunków i ekosystemów.
<p>Chemia</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ korzysta z chemicznych tekstów źródłowych, biegle wykorzystuje nowoczesne technologie informatyczne do pozyskiwania, przetwarzania, tworzenia i prezentowania informacji; ➤ krytycznie odnosi się do pozyskiwanych informacji.
<p>Matematyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ używa języka matematycznego do opisu rozumowania i uzyskanych wyników; ➤ rozumie i interpretuje pojęcia matematyczne oraz operuje obiektami matematycznymi; ➤ buduje model matematyczny danej sytuacji, uwzględniając ograniczenia i zastrzeżenia; ➤ tworzy strategię rozwiązania problemu; ➤ tworzy łańcuch argumentów i uzasadnia jego poprawność.
<p>Fizyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ kształtuje pozytywne nastawienie do podejmowania wysiłku intelektualnego oraz postawy dociekliwości; ➤ kształtuje nawyk systematycznego i planowego wzbogacania wiedzy; ➤ uczy się dobrej organizacji pracy, nawyku korzystania z przyborów kreślarskich, kalkulatora oraz nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych; ➤ wyrabia w sobie systematyczność, pracowitość, wytrwałość i staranność; ➤ rozwija umiejętności pracy w grupie; ➤ rozwija umiejętności manualne przy wykonywaniu indywidualnych doświadczeń pomiarowych;

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ uczy się jasnego i precyzyjnego stawiania pytań oraz udzielania odpowiedzi; ➤ rozwija umiejętności prowadzenia dyskusji i argumentowania; ➤ kształtuje umiejętność krytycznego odbierania pseudonaukowych informacji; ➤ uczy się pokonywania stresu w sytuacjach egzaminacyjnych; ➤ uświadamia sobie zagrożenia środowiska przyrodniczego, a także kształtuje wrażliwość oraz odpowiedzialność za jego stan; ➤ przejawia szacunek dla dobra wspólnego; ➤ kształtuje postawę patriotyczną przez ukazywanie wkładu Polski w rozwój nauk ścisłych.
<p>Język polski</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ przyswaja określony zasób wiadomości na temat faktów, zasad, teorii i praktyk; ➤ zdobywa umiejętności wykorzystania posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów; ➤ kształtuje postawy warunkujące sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie; ➤ rozpoznaje mechanizmy nowomowy charakterystyczne dla systemów totalitarnych; ➤ rozróżnia i omawia na wybranych przykładach funkcje języka – poznawczą (kategoryzowanie świata), komunikacyjną (tworzenie wypowiedzi i stosowanie języka w aktach komunikacji) oraz społeczną (jednoczenie grupy i budowanie tożsamości zbiorowej – regionalnej, środowiskowej, narodowej); ➤ dostrzega związek języka z obrazem świata; ➤ wskazuje związki między różnymi aspektami utworu (estetycznym, etycznym i poznawczym); ➤ rozpoznaje aluzje literackie i symbole kulturowe (np. biblijne, romantyczne) oraz ich funkcję ideową i kompozycyjną, a także znaki tradycji, np. antycznej, judaistycznej, chrześcijańskiej, staropolskiej; ➤ wskazuje różne sposoby wyrażania wartościowań w tekstach; ➤ tworzy wypowiedzi ze świadomością ich funkcji sprawczej.
<p>Języki obce</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ jest przygotowany do pełnego i aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności europejskiej i globalnej poprzez znajomość języków obcych na poziomie rozszerzonym; ➤ nabył umiejętności skutecznego i płynnego porozumiewania się w języku obcym w mowie i w piśmie poprzez osiągnięcie różnych celów komunikacyjnych; ➤ posługuje się bogatym, urozmaiconym i rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych); ➤ równomiernie rozwinął kompetencje językowe (czytanie i słuchanie ze zrozumieniem oraz mówienie i pisanie) i swobodnie posługuje się językiem we wszystkich sytuacjach dnia codziennego; ➤ posiada ukształtowaną postawę ciekawości, tolerancji i otwartości wobec innych kultur; ➤ posiada wiedzę na temat zdrowego trybu życia, diety, zalet uprawiania sportów oraz niebezpieczeństw związanych z używkami, narkotykami, niehigienicznym trybem życia itp.;

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ posiada wiedzę o zagrożeniach współczesnego świata (np. przemoc, rasizm, cyberprzemoc, zanieczyszczenie środowiska, problemy społeczne pojawiające się na styku odmiennych kultur itp.); ➤ posiada wiedzę na temat bezpiecznego korzystania z internetu, telefonów komórkowych oraz środków masowego przekazu.
Historia	<ul style="list-style-type: none"> ➤ jest tolerancyjny wobec odmiennych kultur, poglądów, zwyczajów, religii; ➤ uznaje wartości pluralizmu w życiu społecznym, religijnym i kulturze; ➤ odkrywa własną tożsamość i wybiera system wartości; ➤ uczy się wrażliwości moralnej, kształtuje otwartość na poglądy innych ludzi; ➤ wzbudza poczucie wartości i znaczenia dziedzictwa kulturowego i odpowiedzialności za jego trwanie; ➤ jest odpowiedzialny za siebie i dokonywane wybory, rodzinę, region i ojczyznę; ➤ kształtuje przekonanie o potrzebie zachowania i podtrzymywania idei wolności, suwerenności i niepodległości narodów i państw; ➤ uznaje kulturę, technikę, naukę jako główne elementy tworzące rozwój cywilizacyjny; ➤ kształtuje przekonanie, że każdy człowiek może przyczynić się do pomyślnego rozwoju „małej” i „dużej” ojczyzny; ➤ kształtuje przekonanie o potrzebie nieustannego pogłębiania wiedzy i wzbogacania świata duchowego wrażliwości moralnej i estetycznej.
Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> ➤ przestrzega zasad bezpiecznej pracy przy komputerze; ➤ jest odpowiedzialny za ogólny porządek na stanowisku komputerowym; ➤ szanuje pracę innych; ➤ przestrzega zasady ochrony zasobów komputera; ➤ rozwija dociekliwość poznawczą ukierunkowaną na rzetelną informację i zdobywanie wiedzy; ➤ uczy się precyzyjnego wyrażania myśli; ➤ dostrzega mechanizmy logiczne obecne w otaczającym świecie; ➤ jest odpowiedzialny za podejmowane działania; ➤ wykorzystuje zasady projektowania algorytmów i programowania w życiu codziennym; ➤ świadomie korzysta z sieci komputerowej i internetu; ➤ rozumie zagrożenia wynikające z niewłaściwego wyboru źródła informacji i samej informacji; ➤ rozumie zagrożenia wynikające z rozwoju technologii informacyjno-komunikacyjnej; ➤ rozumie znaczenie dostępności do internetu dla własnego rozwoju w różnych dziedzinach życia; ➤ dokonuje świadomego wyboru przeglądanych stron internetowych; ➤ stosuje zasady dobrego i taktownego zachowania w Internecie; ➤ rozumie znaczenie przestrzegania norm prawnych w zakresie korzystania z technologii informacyjno-

	<p>komunikacyjnej;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ przestrzega zasad współpracy w grupie; ➤ odkrywa nowe obszary zastosowań programów komputerowych oraz wykorzystuje je do rozwiązywania problemów z różnych dziedzin; ➤ rozwija chęci samodzielnego poznawania nowych możliwości programów użytkowych; ➤ odkrywa nowe obszary zastosowań programów komputerowych oraz wykorzystuje je do rozwiązywania problemów z różnych dziedzin; ➤ dba o poprawność językową przy tworzeniu dokumentów komputerowych, zwłaszcza publikowanych w internecie; ➤ stosuje zasady zdrowej pracy przy komputerze, w tym planuje przerwy w pracy i rekreacji na świeżym powietrzu;
--	--

3. Przedmioty ogólne w Technikum – zakres rozszerzony

PRZEMIOT	WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE – UCZEŃ:
<p>Język polski</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ przyswajają określony zasób wiadomości na temat faktów, zasad, teorii i praktyk; ➤ zdobywa umiejętności wykorzystania posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów; ➤ kształtuje postawy warunkujące sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie; ➤ rozpoznaje mechanizmy nowomowy charakterystyczne dla systemów totalitarnych; ➤ rozróżnia i omawia na wybranych przykładach funkcje języka – poznawczą (kategoryzowanie świata), komunikacyjną (tworzenie wypowiedzi i stosowanie języka w aktach komunikacji) oraz społeczną (jednoczenie grupy i budowanie tożsamości zbiorowej – regionalnej, środowiskowej, narodowej); ➤ dostrzega związek języka z obrazem świata; ➤ wskazuje związki między różnymi aspektami utworu (estetycznym, etycznym i poznawczym); ➤ rozpoznaje aluzje literackie i symbole kulturowe (np. biblijne, romantyczne) oraz ich funkcję ideową i kompozycyjną, a także znaki tradycji, np. antycznej, judaistycznej, chrześcijańskiej, staropolskiej; ➤ wskazuje różne sposoby wyrażania wartościowań w tekstach; ➤ tworzy wypowiedzi ze świadomością ich funkcji sprawczej.

<p>Języki obce</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ jest przygotowany do pełnego i aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności europejskiej i globalnej poprzez znajomość języków obcych na poziomie rozszerzonym; ➤ nabył umiejętności skutecznego i płynnego porozumiewania się w języku obcym w mowie i w piśmie poprzez osiągnięcie różnych celów komunikacyjnych; ➤ posługuje się bogatym, urozmaiconym i rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych); ➤ równomiernie rozwinął kompetencje językowe (czytanie i słuchanie ze zrozumieniem oraz mówienie i pisanie) i swobodnie posługuje się językiem we wszystkich sytuacjach dnia codziennego; ➤ posiada ukształtowaną postawę ciekawości, tolerancji i otwartości wobec innych kultur; ➤ posiada wiedzę na temat zdrowego trybu życia, diety, zalet uprawiania sportów oraz niebezpieczeństw związanych z używkami, narkotykami, niehigienicznym trybem życia itp.; ➤ posiada wiedzę o zagrożeniach współczesnego świata (np. przemoc, rasizm, cyberprzemoc, zanieczyszczenie środowiska, problemy społeczne pojawiające się na styku odmiennych kultur itp.); ➤ posiada wiedzę na temat bezpiecznego korzystania z internetu, telefonów komórkowych oraz środków masowego przekazu.
<p>Matematyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ używa języka matematycznego do opisu rozumowania i uzyskanych wyników; ➤ rozumie i interpretuje pojęcia matematyczne oraz operuje obiektami matematycznymi; ➤ buduje model matematyczny danej sytuacji, uwzględniając ograniczenia i zastrzeżenia; ➤ tworzy strategię rozwiązania problemu; ➤ tworzy łańcuch argumentów i uzasadnia jego poprawność.
<p>Informatyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ przestrzega zasad bezpiecznej pracy przy komputerze; ➤ jest odpowiedzialny za ogólny porządek na stanowisku komputerowym; ➤ szanuje pracę innych; ➤ przestrzega zasady ochrony zasobów komputera; ➤ rozwija dociekliwość poznawczą ukierunkowaną na rzetelną informację i zdobywanie wiedzy; ➤ uczy się precyzyjnego wyrażania myśli; ➤ dostrzega mechanizmy logiczne obecne w otaczającym świecie; ➤ jest odpowiedzialny za podejmowane działania; ➤ wykorzystuje zasady projektowania algorytmów i programowania w życiu codziennym; ➤ świadomie korzysta z sieci komputerowej i internetu; ➤ rozumie zagrożenia wynikające z niewłaściwego wyboru źródła informacji i samej informacji; ➤ rozumie znaczenie dostępności do internetu dla własnego rozwoju w różnych dziedzinach życia; ➤ dokonuje świadomego wyboru przeglądanych stron internetowych;

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ stosuje zasady dobrego i taktownego zachowania w internecie; ➤ rozumie zagrożenia wynikające z rozwoju technologii informacyjno-komunikacyjnej; ➤ rozumie znaczenie przestrzegania norm prawnych w zakresie korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnej; ➤ przestrzega zasad współpracy w grupie; ➤ odkrywa nowe obszary zastosowań programów komputerowych oraz wykorzystuje je do rozwiązywania problemów z różnych dziedzin; ➤ rozwija chęci samodzielnego poznawania nowych możliwości programów użytkowych; ➤ stosuje przepisy prawa w zakresie korzystania z cudzych materiałów pochodzących z różnych źródeł; ➤ dba o poprawność językową przy tworzeniu dokumentów komputerowych, zwłaszcza publikowanych w internecie; ➤ stosuje zasady zdrowej pracy przy komputerze, w tym planuje przerwy w pracy i rekreacji na świeżym powietrzu; ➤ ćwiczy precyzyjne wyrażanie myśli; ➤ dostrzega mechanizmy logiczne obecne w otaczającym świecie; ➤ jest odpowiedzialny za podejmowane działania; ➤ wykorzystuje zasady projektowania algorytmów i programowania w życiu codziennym.
--	---

4. Przedmioty ogólne w Branżowej Szkole I Stopnia

PRZEMIOT	WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE – UCZEŃ:
Geografia	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumie relacje człowiek – przyroda – społeczeństwo w skali globalnej i regionalnej; ➤ rozwija postawy współodpowiedzialności za stan środowiska geograficznego; ➤ kształtuje postawę szacunku, zrozumienia, akceptacji i poszanowania innych kultur; ➤ wyjaśnia znaczenie kultury i tradycji regionalnych w procesie różnicowania się regionów pod względem rozwoju społeczno-gospodarczego; ➤ odbiera, analizuje i ocenia informacje pochodzące z różnych źródeł ze szczególnym uwzględnieniem prasy, mediów i internetu.

<p>Biologia</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumie znaczenie i konieczność ochrony przyrody; ➤ prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych; ➤ opisuje postawę i zachowanie człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody; ➤ odbiera, analizuje i ocenia informacje pochodzące z różnych źródeł ze szczególnym uwzględnieniem prasy, mediów i internetu.
<p>Chemia</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ posługuje się zdobytą wiedzą chemiczną w życiu codziennym w kontekście dbałości o własne zdrowie i ochrony środowiska naturalnego; ➤ pozyskuje, analizuje, ocenia i przetwarza informacje pochodzące z różnych źródeł, ze szczególnym uwzględnieniem mediów i internetu; ➤ tłumaczy, na czym mogą polegać i od czego zależeć toksyczne właściwości substancji chemicznych (nikotyny, alkoholu etylowego); ➤ proponuje sposoby ochrony gleby przed degradacją; ➤ proponuje alternatywne źródła energii; ➤ analizuje wpływ różnorodnych sposobów uzyskiwania energii na stan środowiska przyrodniczego; ➤ uzasadnia potrzebę zagospodarowania odpadów pochodzących z różnych opakowań.
<p>Matematyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ interpretuje tekst matematyczny. po rozwiązaniu zadania interpretuje otrzymany wynik; ➤ używa prostych, dobrze znanych obiektów matematycznych; ➤ dobiera model matematyczny do prostej sytuacji i krytycznie ocenia trafność modelu; ➤ stosuje strategię, która jasno wynika z treści zadania; ➤ prowadzi proste rozumowanie, składające się z niewielkiej liczby kroków.
<p>Język polski</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ przyswaja określony zasób wiadomości na temat faktów, zasad, teorii i praktyk; ➤ zdobywa umiejętności wykorzystania posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów; ➤ kształtuje postawy warunkujące sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie; ➤ rozpoznaje manipulację językową w tekstach reklamowych oraz w języku polityków i dziennikarzy; ➤ wyszukuje i wykorzystuje informacje zawarte w różnych tekstach kultury; ➤ rozpoznaje funkcje tekstu (bez nazywania tych pojęć, np. informatywną, ekspresywną, impresywną, poetycką); ➤ dostrzega związek języka z wartościami oraz to, że stanowi on źródło poznania wartości (takich jak dobro, prawda, piękno; wiara, nadzieja, miłość; wolność, równość, braterstwo; Bóg, honor, ojczyzna; solidarność, niepodległość, tolerancja); ➤ prezentuje własne przeżycia wynikające z kontaktów z literaturą i ze sztuką;

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ określa tematykę i rozpoznaje problematykę utworu; ➤ dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości narodowe i uniwersalne; ➤ tworzy tekst pisany lub mówiony (rozwijane są formy wypowiedzi poznane na wcześniejszych etapach kształcenia); ➤ publicznie wygłasza przygotowaną przez siebie wypowiedź, dbając o dźwiękową wyrazistość przekazu (tempo mowy i donośność); ➤ operuje podstawowym słownictwem z kręgów tematycznych: Polska, Europa, świat – współczesność i przeszłość; kultura, cywilizacja, polityka.
<p>Języki obce</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wykształcił postawę niezbędną do sprawnego i odpowiedzialnego funkcjonowania we współczesnym świecie; ➤ jest przygotowany do pełnego i aktywnego uczestnictwa w życiu zawodowym społeczności europejskiej i globalnej poprzez znajomość języków obcych na poziomie podstawowym; ➤ potrafi prawidłowo komunikować się zarówno w języku ojczystym, jak i w obcym; ➤ nabył umiejętności skutecznego porozumiewania się w języku obcym w mowie i w piśmie w różnych sytuacjach; ➤ nabył umiejętność wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł z zastosowaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej; ➤ posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych); ➤ równomiernie rozwinął kompetencje językowe (czytanie i słuchanie ze zrozumieniem oraz mówienie i pisanie); ➤ posiada ukształtowaną postawę ciekawości, tolerancji i otwartości wobec innych kultur; ➤ posiada wiedzę na temat zdrowego trybu życia, diety, zalet uprawiania sportów oraz niebezpieczeństw związanych z używkami, narkotykami, niehigienicznym trybem życia itp.; ➤ posiada wiedzę o zagrożeniach współczesnego świata (np. przemoc, rasizm, cyberprzemoc, zanieczyszczenie środowiska, problemy społeczne pojawiające się na styku odmiennych kultur itp.); ➤ posiada wiedzę na temat bezpiecznego korzystania z internetu, telefonów komórkowych oraz środków masowego przekazu.
<p>Historia</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ jest tolerancyjny wobec odmiennych kultur, poglądów, zwyczajów, religii; ➤ uznaje wartości pluralizmu w życiu społecznym, religijnym i kulturze; ➤ odkrywa własną tożsamość i wybiera system wartości; ➤ uczy się wrażliwości moralnej, kształtuje otwartość na poglądy innych ludzi;

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wzbudza poczucie wartości i znaczenia dziedzictwa kulturowego i odpowiedzialności za jego trwanie; ➤ jest odpowiedzialny za siebie i dokonywane wybory, rodzinę, region i ojczyznę; ➤ kształtuje przekonanie o potrzebie zachowania i podtrzymywania idei wolności, suwerenności i niepodległości narodów i państw; ➤ uznaje kulturę, technikę, naukę jako główne elementy tworzące rozwój cywilizacyjny; ➤ kształtuje przekonanie, że każdy człowiek może przyczynić się do pomyślnego rozwoju „małej” i „dużej” ojczyzny; ➤ kształtuje przekonanie o potrzebie nieustannego pogłębiania wiedzy i wzbogacania świata duchowego wrażliwości moralnej i estetycznej.
Wychowanie do życia w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogłębia wiedzę związaną z funkcjami rodziny, miłością, przyjaźnią, pełnieniem ról małżeńskich i rodzicielskich, seksualnością człowieka i prokreacją; podejmuje odpowiedzialne decyzje dotyczące wyboru drogi życiowej, małżeństwa i rodziny; ➤ rozwija umiejętności rozwiązywania problemów związanych z okresem dojrzewania, dorastania i wyborem drogi życiowej; świadomie kreuje własną osobowość; ➤ rozumie siebie i najbliższe otoczenie; umie poszukiwać i udzielać odpowiedzi na pytania: Kim jest człowiek? Jakie są jego cele i zadania życiowe? Jaki jest sens życia? ➤ przyjmuje pozytywną postawę wobec życia ludzkiego, osób niepełnosprawnych i chorych; jest przygotowany, na podstawie wiedzy i wykształconych umiejętności, do poszanowania godności życia ludzkiego i dojrzałego funkcjonowania w rodzinie; ➤ zna podstawowe zasady postępowania w sferze ludzkiej płciowości i płodności; kształtuje postawy prozdrowotne, prospołeczne i prorodzinne; ➤ rozumie, na czym polega wierność, zaufanie i dialog w relacjach międzyludzkich; ➤ rozumie, czym jest małżeństwo i jego fazy; zna trudności i konflikty oraz sposoby ich rozwiązywania; zna wartość małżeństwa; ➤ określa, czym jest macierzyństwo i ojcostwo i wie, jak należy przygotować się do pełnienia ról rodzicielskich; ➤ rozumie, na czym polega odpowiedzialne macierzyństwo; ➤ ma świadomość roli autentyczności rodziców w życiu dzieci; ➤ wskazuje różnice i podobieństwa między przyjaźnią, zakochaniem, miłością; rozumie znaczenie miłości w życiu człowieka; ➤ rozumie, że lepsze zrozumienie siebie powoduje lepsze zrozumienie innych; ➤ wskazuje funkcje rodziny ze szczególnym uwzględnieniem wychowania dzieci w rodzinie; ➤ rozumie znaczenie prawidłowych postaw rodzicielskich dla rozwoju dziecka

- określa, czym jest samotne rodzicielstwo;
- omawia przebieg i higienę ciąży, rozwój prenatalny dziecka;
- wie, czym jest szkoła rodzenia i rozumie, jakie pełni funkcje;
- zna i rozumie podłoża konfliktów w rodzinie i określa ich przyczyny; wskazuje sposoby rozwiązywania konfliktów;
- określa, na czym polega przemoc w rodzinie, w tym wykorzystywanie seksualne; rozumie, na czym polega profilaktyka i zna możliwości uzyskiwania pomocy w tym zakresie;
- rozumie, na czym polegają zagrożenia życia społecznego: alkoholizm, narkomania, agresja, sekty, pornografia;
- rozumie, czym jest niepełnosprawność, starość, choroby, umieranie i śmierć, w tym w aspekcie życia rodzinnego;
- dokonuje autoprezentacji;
- posługuje się różnymi formami komunikowania się;
- odczytuje i interpretuje komunikaty;
- rozumie znaczenie mowy ciała w kontaktach interpersonalnych;
- potrafi określić podstawowe źródło ludzkich kompleksów i podjąć próbę określenia źródła własnych kompleksów;
- rozumie zasady przeciwstawiania się wszelkim manipulacjom – niebezpieczeństwom ze strony otoczenia;
- ma świadomość własnej tożsamości;
- rozumie potrzebę poznania siebie i kształtowania obrazu własnej osoby; rozumie potrzebę poznania swojego partnera;
- wyraża szacunek dla siebie i innych;
- potrafi lepiej zrozumieć siebie i drugiego człowieka;
- akceptuje siebie, swoje słabe i mocne strony;
- rozumie trudności w osiągnięciu tożsamości płciowej, wie, gdzie szukać pomocy;
- jest tolerancyjny wobec odmienności kulturowych, etnicznych, religijnych, seksualnych;
- potrafi być krytycznym wobec treści szkodliwych dla młodzieży;
- jest odpowiedzialny za własny rozwój emocjonalny;
- rozumie, czym jest dojrzewanie: zna, rozumie i akceptuje kryteria dojrzałości biologicznej, psychicznej i społecznej;
- zna problemy okresu dojrzewania i sposoby radzenia sobie z nimi;
- określa wartości i pojęcia związane z płciowością człowieka: męskość, kobiecość, miłość, rodzina, rodzicielstwo;

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumie znaczenie odpowiedzialności w przeżywaniu własnej płciowości i budowaniu emocjonalnych więzi; ➤ porównuje role kobiet i mężczyzn w kontekście stereotypów; ➤ wyjaśnia, czym jest inicjacja seksualna, jej uwarunkowania i następstwa; wskazuje argumenty biomedyczne, psychologiczne i moralne za opóźnianiem wieku inicjacji seksualnej; ➤ określa istotę seksualności człowieka i jej aspekty; ➤ rozumie, na czym polega komplementarność płci – wzajemne dopełnianie się płci w sferach fizycznej, psychicznej, emocjonalnej i społecznej; ➤ rozumie, akceptuje i wyraża szacunek dla osób płci odmiennej; ➤ zna metody rozpoznawania płodności, metody i środki antykoncepcji oraz sposoby ich działania i zasady doboru; ➤ charakteryzuje choroby przenoszone drogą płciową, w tym AIDS, i wie, jak im zapobiegać, zna i rozumie zasady profilaktyki, aspekt społeczny i etyczny; chory na AIDS w rodzinie. ➤ zna organizację poradnictwa młodzieżowego i rodzinnego w Polsce i rozumie, czemu ono służy; ➤ zna aspekty prawne zawarcia małżeństwa, separacji, rozwodu; ➤ rozumie prawa i obowiązki małżonków i rodziców, omawia prawa dziecka; ➤ zna i rozumie obowiązki państwa wobec rodziny; ➤ wyjaśnia, na czym polega przemoc i przestępstwa seksualne; wskazuje możliwości ich zapobiegania oraz sposoby obrony; ➤ wie, gdzie szukać informacji o ośrodkach pomocy psychologicznej, medycznej i prawnej; rozumie ich znaczenie; ➤ rozumie, że aborcja może stanowić zagrożenie dla zdrowia psychicznego i fizycznego – aspekt prawny, medyczny i etyczny; ➤ zna sposoby szukania pomocy w sytuacjach trudnych.
<p>Wychowanie fizyczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ potrafi rozpoznać sytuacje i czynniki zagrażające zdrowiu; ➤ potrafi właściwie zaplanować czas pracy i wypoczynku; ➤ potrafi się oprzeć presji i namowom do używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań szkodliwych dla zdrowia; ➤ planuje rozwój swoich pozytywnych cech i pracuje na poprawę słabych stron charakteru; ➤ wyjaśnia, na czym polega praca nad sobą dla zwiększenia wiary w siebie, poczucia własnej wartości i umiejętności podejmowania decyzji; ➤ potrafi drogą negocjacji przekonać innych do własnej koncepcji postępowania; ➤ potrafi wykorzystać swoją wiedzę i umiejętności do kształtowania zachowań prozdrowotnych własnych

	<ul style="list-style-type: none"> i rówieśników; ➤ potrafi się właściwie zachować w kontaktach z osobami niepełnosprawnymi i chorymi; ➤ planuje projekt dotyczący zagadnień związanych ze zdrowiem oraz wskazuje na sposoby pozyskania sojuszników i współuczestników projektu w szkole, domu lub społeczności lokalnej; ➤ jest świadomy celowości i konieczności prowadzenia prozdrowotnego stylu życia; ➤ dba o zdrowie swoje i swoich bliskich; ➤ wyjaśnia, na czym polegają samobadanie i samokontrola zdrowia; ➤ prowadzi zdrowy styl życia; ➤ przestrzega zasad higieny pracy umysłowej; ➤ przestrzega zasad higieny osobistej; ➤ dokonuje wyborów korzystnych dla zdrowia; ➤ wyjaśnia, co to znaczy być aktywnym pacjentem; ➤ dba o zdrowie swoje i innych; ➤ wyjaśnia, co oznacza odpowiedzialność za zdrowie własne i innych; ➤ wyjaśnia, dlaczego zdrowie jest wartością dla człowieka i zasobem dla społeczeństwa; ➤ właściwie zachowuje się w sytuacjach stresowych; ➤ w pozytywny sposób radzi sobie z negatywnymi emocjami; ➤ zachowuje się asertywnie; ➤ potrafi dyskutować, umie wysłuchać innych, szuka kompromisu, jest tolerancyjny; ➤ wie, na czym polega dbałość o zdrowie w okresie młodości i wczesnej dorosłości; ➤ wie, co to jest zdrowie psychiczne i fizyczne, zna czynniki, które na nie wpływają; ➤ wie, gdzie szukać wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów; ➤ wyjaśnia, na czym polega konstruktywne przekazywanie i odbieranie pozytywnych i negatywnych informacji zwrotnych oraz radzenie sobie z krytyką; ➤ zna swoje słabe i mocne strony; ➤ omawia konstruktywne, optymistyczne sposoby wyjaśniania trudnych zdarzeń i przeformułowania myśli negatywnych na pozytywne; ➤ wie, jakie są szkodliwe skutki używania alkoholu, nikotyny i innych substancji psychoaktywnych; ➤ zna zasady prozdrowotnego stylu; ➤ wie, jak dbać o zachowanie zdrowia, wyjaśnia, dlaczego należy się poddawać badaniom profilaktycznym w okresie całego życia; ➤ wie, jakie są podstawowe prawa pacjenta; ➤ zna zasady racjonalnego gospodarowania czasem;
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ omawia przyczyny i skutki stereotypów i stygmatyzacji osób chorych psychicznie i dyskryminowanych; ➤ omawia na czym polegają współuczestnictwo i współpraca ludzi, organizacji i instytucji w działaniach na rzecz zdrowia; ➤ wyjaśnia, jaki jest związek między zdrowiem a środowiskiem oraz co sam może zrobić, aby tworzyć środowisko sprzyjające zdrowiu.
Religia	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogłębia wiedzę związaną z funkcjami rodziny, miłością, przyjaźnią, pełnieniem ról małżeńskich i rodzicielskich, seksualnością człowieka i prokreacją; umie podejmować odpowiedzialne decyzje dotyczące wyboru drogi życiowej, małżeństwa i rodziny; ➤ rozwija umiejętności rozwiązywania problemów związanych z okresem dojrzewania, dorastania i wyborem drogi życiowej; świadomie kreuje własną osobowość; ➤ rozumie siebie i najbliższe otoczenie; umie poszukiwać i udzielać odpowiedzi na pytania: Kim jest człowiek? Jakie są jego cele i zadania życiowe? Jaki jest sens życia? ➤ przyjmuje pozytywną postawę wobec życia ludzkiego, osób niepełnosprawnych i chorych; jest przygotowany, na podstawie wiedzy i wykształconych umiejętności, do poszanowania godności życia ludzkiego i dojrzałego funkcjonowania w rodzinie; ➤ zna podstawowe zasady postępowania w sferze ludzkiej płciowości i płodności; kształtuje postawy prozdrowotne, prospołeczne i prorodzinne.

5. Przedmioty zawodowe w Technikum

	WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE DOTYCZĄ WSZYSTKICH ZAWODÓW – UCZEŃ:
<p style="text-align: center;">Kształcenie w zawodach:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ technik spedytor ➤ technik hotelarstwa ➤ technik informatyk ➤ technik ekonomista ➤ technik organizacji reklamy 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią; ➤ rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska w Polsce; ➤ określa prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy; ➤ przewiduje zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych; ➤ określa zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy; ➤ określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka; ➤ organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami

	<p>bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych; ➤ przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska; ➤ udziela pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia i życia; ➤ posługuje się zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającą realizację zadań zawodowych; ➤ interpretuje wypowiedzi dotyczące wykonywania typowych czynności zawodowych artykułowane powoli i wyraźnie, w standardowej odmianie języka; ➤ analizuje i interpretuje krótkie teksty pisemne dotyczące wykonywania typowych czynności zawodowych; ➤ formułuje krótkie i zrozumiałe wypowiedzi oraz teksty pisemne umożliwiające komunikowanie się w środowisku pracy; ➤ korzysta z obcojęzycznych źródeł informacji; ➤ przestrzega zasad kultury i etyki; ➤ jest kreatywny i konsekwentny w realizacji zadań; ➤ przewiduje skutki podejmowanych działań; ➤ jest otwarty na zmiany; ➤ potrafi radzić sobie ze stresem; ➤ aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe; ➤ przestrzega tajemnicy zawodowej; ➤ potrafi ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania; ➤ potrafi negocjować warunki porozumień; ➤ współpracuje w zespole; ➤ planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań; ➤ dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań; ➤ kieruje wykonaniem przydzielonych zadań; ➤ ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań; ➤ wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy; ➤ komunikuje się ze współpracownikami.
--	---

<p>Język obcy zawodowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ posługuje się zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych) umożliwiających realizację zadań zawodowych; ➤ nabył kompetencje personalne i społeczne poprzez pracę w zespole; ➤ przewiduje skutki podejmowanych działań i ponosi odpowiedzialność za nie; ➤ przestrzega zasad kultury i etyki; ➤ przestrzega tajemnicy zawodowej; ➤ jest otwarty na zmiany.
-----------------------------------	---

6. Przedmioty zawodowe w Branżowej Szkole I Stopnia

	WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE – UCZEŃ:
<p>Kształcenie w zawodzie elektromechanik</p> <p>Przedmioty zawodowe w zawodzie elektromechanik:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ pomiary elektryczne i elektroniczne ➤ elektrotechnika i elektronika ➤ podstawy techniki ➤ maszyny elektryczne ➤ urządzenia elektryczne 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozróżnia pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią; ➤ rozróżnia zadania i uprawnienia instytucji oraz służb działających w zakresie ochrony pracy i ochrony środowiska w Polsce; ➤ określa prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy; ➤ przewiduje zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych; ➤ określa zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy; ➤ określa skutki oddziaływania czynników szkodliwych na organizm człowieka; ➤ organizuje stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska; ➤ stosuje środki ochrony indywidualnej i zbiorowej podczas wykonywania zadań zawodowych; ➤ przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska; ➤ udziela pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach przy pracy oraz w stanach zagrożenia zdrowia i życia; ➤ posługuje się zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiających realizację zadań zawodowych; ➤ interpretuje wypowiedzi dotyczące wykonywania typowych czynności zawodowych artykułowane powoli i wyraźnie, w standardowej odmianie języka;

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ analizuje i interpretuje krótkie teksty pisemne dotyczące wykonywania typowych czynności zawodowych; ➤ formułuje krótkie i zrozumiałe wypowiedzi oraz teksty pisemne umożliwiające komunikowanie się w środowisku pracy; ➤ korzysta z obcojęzycznych źródeł informacji; ➤ przestrzega zasad kultury i etyki; ➤ jest kreatywny i konsekwentny w realizacji zadań; ➤ przewiduje skutki podejmowanych działań; ➤ jest otwarty na zmiany; ➤ potrafi radzić sobie ze stresem; ➤ aktualizuje wiedzę i doskonali umiejętności zawodowe; ➤ przestrzega tajemnicy zawodowej; ➤ potrafi ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania; ➤ potrafi negocjować warunki porozumień; ➤ współpracuje w zespole; ➤ planuje pracę zespołu w celu wykonania przydzielonych zadań; ➤ dobiera osoby do wykonania przydzielonych zadań; ➤ kieruje wykonaniem przydzielonych zadań; ➤ ocenia jakość wykonania przydzielonych zadań; ➤ wprowadza rozwiązania techniczne i organizacyjne wpływające na poprawę warunków i jakość pracy; ➤ komunikuje się ze współpracownikami.
--	---

X. Zadania wychowawców i nauczycieli

Wychowanie stanowi integralną część działalności każdego człowieka. Nauczyciele wspierają rodziców w dziedzinie wychowania. Swoje oddziaływania wychowawcze nauczyciele realizują w procesie dydaktycznym przez akcentowanie wychowawczych treści i postaw w konkretnych jednostkach tematycznych zgodnie z programem nauczania. Ponadto każdy nauczyciel wywiera określony wpływ na uczniów swoją postawą i osobowością w bezpośrednich, także pozalekcyjnych kontaktach z młodzieżą. W świadomym i metodycznym wychowaniu szkolnym ma to być wpływ pozytywny i służyć wszechstronnemu i harmonijnemu rozwojowi młodego człowieka.

1. Szczegółowe zadania wychowawcze nauczycieli określa statut szkoły w odnośnych paragrafach.
2. Każdy nauczyciel szkoły realizuje bezpośrednio jako wychowawca lub jako nauczyciel przedmiotu część programu wychowawczego szkoły, wykorzystując do tego celu klasowy program wychowawczy i / lub elementy (cele) wychowawcze zajęć dydaktycznych.

3. Nauczyciele w swej pracy wychowawczej, wspierają w tym zakresie obowiązki rodziców, dążą do tego, aby uczniowie:
  - znajdowali w szkole środowisko wszechstronnego rozwoju osobowego w wymiarze intelektualnym, psychospołecznym, zdrowotnym, moralnym, estetycznym i duchowym,
  - rozwijali w sobie dociekliwość poznawczą, ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie,
  - mieli świadomość życiowej użyteczności zarówno poszczególnych przedmiotów szkolnych, jak i całej edukacji ponadpodstawowej,
  - doskonalili swą samodzielność w dążeniu do celów w wymiarze indywidualnym i społecznym, godząc z tym odpowiedzialność za siebie z odpowiedzialnością za innych,
  - dążyli na drodze rzetelnej pracy do osiągnięcia i realizowania celów życiowych i wartości ważnych dla odnalezienia swego miejsca w świecie,
  - kształtowali w sobie postawę dialogu, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów, umieli współdziałać i współtworzyć w szkole wspólnotę nauczycieli i uczniów,
  - posiadli podstawy do rozpoznawania wartości moralnych, dokonywania wyborów i hierarchizacji wartości.

XI. Powinności wychowawców klasowych

1. Szczegółowe zadania wychowawcy klasowego określa statut szkoły.
2. Wychowawca pracuje z uczniami w oparciu o klasowy program pracy wychowawczej, który sporządzony zostaje na podstawie propozycji uczniów, wychowawcy, a także przy współpracy rodziców, pedagoga i psychologa szkolnego, agend szkolnych.
3. Klasowy program wychowawczy obejmuje okres całego cyklu kształcenia typowego dla szkoły, a w swych treściach zgodny jest z programem szkolnym.
4. Wychowawca w swych działaniach stara się być przewodnikiem dla uczniów, doradcą i autorytetem.
5. W celu zapobiegania niepowodzeniom uczniowskim wychowawca współpracuje z rodzicami, pedagogiem i psychologiem szkolnym, a także dostępnymi instytucjami środowiskowymi.
6. Wychowawcy klasowi mogą tworzyć zespoły danego poziomu klasowego i ustalać wspólne plany wychowawcze.
7. Wychowawcy inspirują swych uczniów do działalności na terenie szkoły, poprzez organizację imprez lub uroczystości, które ujęte zostają w odpowiednim harmonogramie.

XII. Powinności i treści wychowawcze zajęć edukacyjnych

1. Podstawą wychowania przez edukację jest rzetelność w pracy i nauce, dająca obraz wartości człowieka poprzez jego dążenia i wyniki w doskonaleniu się, swojej osobowości, pracy nad własnym charakterem i samorealizacji.
2. Wszystkie realizowane zajęcia edukacyjne obok treści dydaktycznych w swych rocznych rozkładach – planach zawierają integralne treści wychowawcze i profilaktyczne. Tylko realizacja całościowa treści zapewnia zdobycie przez uczniów założonych kompetencji i realizację szkolnego programu wychowawczo - profilaktycznego.
3. Wśród szkolnych zajęć edukacyjnych wyróżnić można edukację przedmiotową, realizowaną w zakresie konkretnych przedmiotów oraz edukację odnoszącą się do nadrzędnego kierunku kształcenia np.: edukację zdrowotną, ekologiczną, obronną, wychowanie fizyczne.

Wspólnym zadaniem wychowawczym dla nich jest:

- tworzenie atmosfery do realizacji celów życiowych uczniów,
  - przygotowanie do prawidłowego funkcjonowania w życiu rodzinnym, zawodowym i społecznym,
  - wspieranie aktywnych i innowacyjnych postaw,
  - zachęcanie do analizowania i oceniania zjawisk społecznych,
  - krytycznego podejścia do różnych aspektów rzeczywistości.
4. W realizacji zajęć edukacyjnych obowiązują wszystkich, w zakresie stosowania i umacniania, powszechnie przyjęte zasady kulturalnego współżycia i poszanowania godności człowieka.

XIII. Struktura oddziaływań wychowawczych

Budowanie klimatu szkoły sprzyjającego realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest zadaniem dyrekcji szkoły.

Na klimat szkoły składają się:

- dbanie o prawidłowe relacje pomiędzy pracownikami szkoły /nauczyciele, psycholog szkolny, pedagog szkolny, personel medyczny, personel administracyjny/,
- organizowanie efektywnej współpracy z rodzicami,
- umożliwienie uczniom korzystania z autonomii np. samorząd uczniowski,
- dbanie o dyscyplinę i przestrzeganie zasad,
- radykalne reagowanie na przekraczanie przyjętych i obowiązujących w szkole norm.

Jasne i znane wszystkim uczniom i pracownikom zasady podnoszą poziom bezpieczeństwa i efektywność podejmowanych działań profilaktycznych i wychowawczych.

Za realizację treści Szkolnego programu Wychowawczo-Profilaktycznego są odpowiedzialni wszyscy pracownicy szkoły.

1. Dyrektor szkoły:

- stwarza warunki do realizacji procesu wychowawczego w szkole;
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne; dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły;
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów;
- stwarza warunki do działania w szkole: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzenie i wzbogacenie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły;
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem i psychologiem szkolnym oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań;
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku nauki;
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły;
- współpracuje z rodzicami, kadrą pedagogiczną, pracownikami niepedagogicznymi;
- czuwa nad spójnością oddziaływań profilaktycznych i wychowawczych;
- nadzoruje realizację Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

2. Rada Pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych;
- opiniuje i zatwierdza Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny w porozumieniu z Radą Rodziców;
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością;
- uczestniczy w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego;
- uczestniczy w ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

3. Nauczyciele:

- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji zadań wychowawczych;
- uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego;
- reagują na przejawy agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów;

- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością;
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych;
- kształcą i wychowują młodzież w duchu patriotyzmu i demokracji;
- prowadzą rozmowy wychowawcze z uczniami i ich rodzicami na temat zachowania, frekwencji oraz postępów w nauce na swoich zajęciach;
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy ucznia.

4. Wychowawcy klas:

- diagnozują sytuację wychowawczą klasy;
- rozpoznają indywidualne potrzeby uczniów;
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów;
- przygotowują sprawozdanie z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy;
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły;
- są członkami zespołów wychowawczych i wykonują zadania zlecone przez przewodniczących zespołu;
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami;
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem i psychologiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach;
- pełnią rolę koordynatora klasowego ds. organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- wspierają uczniów potrzebujących pomocy, znajdujących się w trudnej sytuacji;
- rozpoznają oczekiwania swoich uczniów i ich rodziców;
- dbają o dobre relacje uczniów w klasie;
- podejmują działania profilaktyczne w celu przeciwdziałania niewłaściwym zachowaniom podopiecznych;
- współpracują z osobami i instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży;
- podejmują działania w zakresie poszerzania kompetencji wychowawczych.

5. Zespoły wychowawcze:

- analizują i rozwiązują bieżące problemy wychowawcze;
- przygotowują analizy i sprawozdania w zakresie działalności wychowawczej, opiekuńczej i profilaktycznej oraz bezpieczeństwa w szkole.

6. Pedagog szkolny/psycholog szkolny:

- prowadzi działania i badania diagnostyczne, w tym indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia przyczyn niepowodzeń edukacyjnych oraz wspierania mocnych stron uczniów;
- diagnozuje sytuacje wychowawcze w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju uczniów;
- zapewnia i udziela uczniom pomoc psychologiczno-pedagogiczną w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb;
- współpracuje z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych, udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów;
- minimalizuje skutki zaburzeń rozwojowych, zapobiega zaburzeniom zachowania oraz inicjuje różne formy pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów;
- zabiega o różne formy pomocy materialnej dla uczniów;
- podejmuje działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów młodzieży;
- inicjuje i prowadzi działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych;
- pomaga rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów;
- wspiera nauczycieli i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- współpracuje z placówkami i instytucjami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną.

7. Rodzice:

- współtworzą Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny;
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły;
- uczestniczą w wywiadówkach i konsultacjach organizowanych przez szkołę;
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie;
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez uczniów;
- Rada Rodziców uchwała w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Program Wychowawczo-Profilaktyczny szkoły.

8. Samorząd Uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem;
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły;
- współpracuje z zespołami wychowawczymi i Radą Pedagogiczną;
- uczestniczy w realizowaniu zadań dotyczących działalności szkoły, np. opiniuje zapisy w dokumentach szkolnych;
- stosuje procedury demokratyczne w działalności społeczności uczniowskiej w wyborach przedstawicieli uczniów do SU;
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących;
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego;
- propaguje idee samorządności oraz wychowania w demokracji;
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję.

XIV. Szkolny program w podziale na typy szkół i klas – zadania do realizacji

LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE

Obszar	Kl.	Zadanie	Sposób realizacji	Realizatorzy	Odbiorcy
Zdrowie – edukacja zdrowotna	I	Nabywanie umiejętności dostrzegania indywidualnych różnic związanych ze sposobem reagowania na stres.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki; ➤ dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ ankieta; ➤ warsztaty. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, doradca zawodowy	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Doskonalenie umiejętności wyrażania własnych uczuć: dawania i przyjmowania informacji zwrotnej (bez obwiniania innych).	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki; ➤ dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny	uczniowie
		Rozwijanie umiejętności dokonywania oceny własnych umiejętności życiowych i planowania ich rozwoju.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ zajęcia z doradcą zawodowym. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, doradca zawodowy	uczniowie
		Utrwalenie umiejętności rozpoznawania symptomów zagrożeń zdrowia fizycznego. Kładzenie nacisku na dbałość o zdrowie poprzez aktywność fizyczną.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ udział w akcjach sportowych (np.: „Włóż sportowe gacie”, „Sportowo na halowo”, Turniej Mikołajkowy); ➤ lekcje wychowawcze; ➤ aktywny udział uczniów w zajęciach w-f; ➤ profilaktyka chorób; ➤ pogadanki; ➤ dyskusje; ➤ zajęcia pozalekcyjne o charakterze sportowym. 	wychowawca, nauczyciele w-f, pielęgniarka szkolna	uczniowie, nauczyciele

		Rozwijanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuję inicjatywę, ale też odpowiedzialność za własne działania.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ promowanie zdrowego stylu życia i kultury fizycznej; ➤ udział w akcji „Sprzątanie świata”; ➤ wycieczki ekologiczne; ➤ wycieczki turystyczno – krajoznawcze; ➤ organizacja imprez klasowych. 	wychowawca, nauczyciele przedmiotów przyrodniczych i w-f, uczniowie	uczniowie
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	I	Kształtowanie umiejętności wyrażania emocji oraz ich rozumienia.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ program działań wspierających – warsztaty z psychologiem. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny	uczniowie
		Rozwój zaangażowania w różne formy aktywności	<ul style="list-style-type: none"> ➤ udział w działaniach Samorządu Uczniowskiego; ➤ przygotowanie i udział w imprezach klasowych i szkolnych <ul style="list-style-type: none"> ○ organizacja „Dnia Chłopca” ; ○ organizacja mikołajek klasowych; ○ organizacja wigilii klasowej; ○ organizacja „Dnia Kobiet” ; ➤ udział w działaniach Koła wolontariatu; ➤ udział w kołach zainteresowań; ➤ udział w planowaniu i organizacji PA-KLA-PY. 	opiekun koła wolontariatu, wychowawca, opiekunowie kół zainteresowań, rodzice	uczniowie
		Kształtowanie prospołecznych postaw uczniów i rozwijanie pozytywnego systemu wartości w klasie.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wolontariat; ➤ Samorząd Uczniowski; ➤ organizacja imprez szkolnych i klasowych; ➤ udział w obchodach świąt narodowych i rocznic (np. 11 listopada – Święto Odzyskania Niepodległości, Święto Konstytucji 3 Maja, Święto Flagi); ➤ pomoc koleżeńska. 	opiekun koła wolontariatu, opiekun samorządu uczniowskiego, wychowawca, nauczyciele: WOS, historii, j. polskiego	uczniowie

Program wychowawczo-profilaktyczny Zespołu Szkół im. Narodów Zjednoczonej Europy w Polkowicach

Relacje – kształtowanie postaw społecznych	I	Budowanie w klasie bezpiecznego środowiska, umożliwiającego koncentrację na nauce przez działania integracyjne.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty integracyjne; ➤ wycieczki integracyjne; ➤ zajęcia edukacyjne; ➤ lekcje wychowawcze. 	wychowawca, nauczyciele przedmiotów	uczniowie
		Rozwijanie kompetencji w zakresie wykorzystania różnych form grupowej pracy nad rozwiązywaniem problemów.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ praca w grupach podczas zajęć edukacyjnych i wychowawczych; ➤ metody aktywizujące wykorzystywane podczas zajęć edukacyjnych (np. burza mózgów); ➤ dyskusje. 	wychowawca, nauczyciele przedmiotów	uczniowie
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	I	Wdrażanie do podejmowania odpowiedzialności za realizację określonych zadań lub dziedzin życia szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ udział uczniów w pracach Samorządu Uczniowskiego – klasowego i szkolnego; ➤ zapoznanie z podstawą programową kształcenia; ➤ przedstawienie zasad oceniania i promowania; ➤ planowanie pracy dydaktycznej i wychowawczej; ➤ udział w przygotowaniu imprez organizowanych przez szkołę , promocji szkoły, dekoracji; ➤ udział uczniów w Kole UNESCO. 	wychowawca, opiekun SU, opiekun Koła UNESCO, rodzice	uczniowie rodzice
		Rozwijanie umiejętności realizacji własnych celów w oparciu o rzetelną pracę i uczciwość.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze. 	wychowawca, psycholog, pedagog	uczniowie

Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	I	Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ udział w zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych (ZHP, Fundacja Eudajmonia, ośrodki kultury, wolontariat, kluby sportowe); ➤ prezentacja osiągnięć uczniów – strona internetowa, artykuły prasowe, wystawy, tablice szkolne. 	wychowawca, animatorzy zajęć pozaszkolnych, uczniowie	uczniowie
		Rozwijanie wiedzy na temat różnych kultur i ich wkładu w rozwój cywilizacji.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lekcje wychowawcze i edukacyjne (np. geografia, WOS); ➤ udział w zajęciach projektu AISEC. 	wychowawca, nauczyciele geografii, WOS i języków obcych	uczniowie
		Rozwijanie świadomości istnienia potrzeby wspólnego działania na rzecz innych osób.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ udział w działaniach Koła Wolontariatu; ➤ udział w działaniach SU; ➤ udział w wykładach na uczelniach wyższych (np. Uczelnia Jana Wyżykowskiego, Uniwersytet Humanistycznospołeczny SWPS, Uniwersytet Wrocławski). 	opiekun koła wolontariatu, opiekun SU, wychowawcy, nauczyciele	uczniowie
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych	I	Rozwijanie postaw aprobujących abstynencję i unikanie substancji psychoaktywnych w wymiarach emocjonalnym, poznawczym i behawioralnym.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ udział w programach edukacyjnych (np: „Decyduję sam o sobie. Mity i fakty o środkach psychoaktywnych” – warsztaty); ➤ program edukacyjny: „Dopalacze – jestem sobą – nie biorę” (zajęcia profilaktyczne); ➤ lekcje wychowawcze; ➤ zajęcia edukacyjne (np. biologia, chemia); ➤ „Zasady bezpiecznych zachowań w czasie ferii zimowych i letnich” – zajęcia edukacyjno-profilaktyczne; ➤ inne akcje profilaktyczne; ➤ spotkania terapeutyczne. 	policja, straż miejska, wychowawcy, nauczyciele, psycholog, pedagog, wychowawca,	uczniowie, rodzice, nauczyciele

Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych	I	Dostrzeganie wyzwań i zagrożeń związanych z pełnieniem nowych ról społecznych.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty z psychologiem; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ zajęcia z doradcą zawodowym; ➤ dyskusje; ➤ pogadanki. 	psycholog, wychowawca, doradca zawodowy	uczeń
		Kształtowanie postaw zapobiegających wczesnym kontaktom seksualnym i związanych z nim problemów.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty z psychologiem; ➤ promocja zdrowia psychicznego – organizacja spotkań edukacyjnych na Uniwersytecie Humanistycznospołecznym SWPS we Wrocławiu (program „Strefa Młodzieży SWPS”); ➤ lekcje wychowawcze i WDŻ; ➤ dyskusja; ➤ pogadanki; ➤ filmy edukacyjne. 	psycholog, wychowawca, nauczyciel WDŻ, pielęgniarka szkolna	uczeń
		Utrwalanie informacji o bezpiecznych zachowaniach podczas korzystania z portali społecznościowych oraz metodach przeciwdziałania cyberprzemocy.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ dyskusja; ➤ film; ➤ pogadanka. 	psycholog, wychowawca, nauczyciele informatyki	uczeń
Zdrowie – edukacja zdrowotna	II	Rozwijanie umiejętności stosowania w praktyce strategii radzenia sobie ze stresem.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki; ➤ dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty – wysiłek fizyczny formą odpoczynku psychicznego ➤ treningi umiejętności. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, poradnia psychologiczna – pedagogiczna, nauczyciele przedmiotów	uczniowie; nauczyciele;

Zdrowie – edukacja zdrowotna	II	Rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stratą i traumatycznymi doświadczeniami poprzez wykorzystywanie sposobów mających na celu odzyskanie poczucia sprawstwa i wpływu na własne życie.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ pogadanki; ➤ dyskusje; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty coachingowe. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, poradnia psychologiczno – pedagogiczna, coach	uczniowie
		Doskonalenie umiejętności asertywnego radzenia sobie w relacjach z innymi.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ pogadanki; ➤ dyskusje; ➤ psychozabawy. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny	uczniowie
		Kształtowanie umiejętności rozpoznawania i radzenia sobie z objawami depresji u siebie i u osób ze swojego otoczenia.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ pogadanki; ➤ dyskusje; ➤ warsztaty na Uniwersytecie Humanistycznospołecznym SWPS we Wrocławiu. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, poradnia psychologiczno – pedagogiczna, lekarz, terapeuta	uczniowie rodzice nauczyciele
		Doskonalenie umiejętności organizowania zajęć oraz prawidłowego zarządzania czasem.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ pogadanki; ➤ dyskusje; 	wychowawca, psycholog, pedagog	uczniowie

Zdrowie – edukacja zdrowotna	II	Doskonalenie umiejętności w zakresie przygotowania do całonocnej aktywności fizycznej oraz ochrony i doskonalenia zdrowia własnego oraz innych.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lekcje wychowawcze; ➤ lekcje wychowania fizycznego; ➤ akcje profilaktyczne; ➤ udział w akcji „Sportowo na halowo” i Turniej Mikołajkowy; ➤ zajęcia edukacyjno – profilaktyczne „Zasady bezpiecznych zachowań w czasie ferii zimowych i letnich”; ➤ akcje plakatowe; ➤ prelekcje; ➤ konferencje. 	wychowawca, nauczyciele, pedagog, pielęgniarka, lekarz	uczniowie
		Rozwijanie zdolności do samorealizacji, samokontroli i panowania nad emocjami.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ pogadanki; ➤ dyskusje. 	wychowawca, psycholog, pedagog	uczniowie
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	II	Doskonalenie umiejętności tworzenia relacji opartych na wzajemnym szacunku i zaangażowaniu obydwu stron.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze i przedmiotowe; ➤ pogadanki; ➤ dyskusje; ➤ przygotowanie i udział w imprezach klasowych i szkolnych <ul style="list-style-type: none"> ○ organizacja „Dnia Chłopca”; ○ organizacja mikołajek klasowych; ○ organizacja wigilii klasowej; ○ organizacja „Dnia Kobiet”; ○ organizacja „Półmetka”. 	wychowawca, nauczyciele przedmiotów, psycholog, pedagog, rodzice	uczniowie, nauczyciele, rodzice

Relacje – kształtowanie postaw społecznych	II	Kształtowanie pozytywnego poczucia własnej wartości między innymi poprzez rozwój kompetencji uczniów z zakresu wyrażania i przyjmowania pochwał.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty. 	wychowawca, psycholog, pedagog	uczniowie
		Zwiększanie umiejętności budowania podmiotowych relacji z innymi, opartych na szacunku, akceptacji i zrozumieniu.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ udział w działaniach Koła Wolontariatu; ➤ udział w działaniach SU; ➤ organizacja imprez szkolnych i klasowych; ➤ udział w zajęciach projektu AISEC. 	wychowawca, opiekun U, opiekun koła wolontariatu, nauczyciele języków obcych	uczniowie
		Rozwijanie umiejętności stosowania różnych form komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu autoprezentacji własnego stanowiska.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ pogadanki; ➤ dyskusje; ➤ lekcje wychowawcze i przedmiotowe. 	wychowawca; nauczyciele; psycholog; pedagog; doradca zawodowy; nauczyciele podstaw przedsiębiorczości	uczniowie
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	II	Rozwijanie postaw prospołecznych i obywatelskich w duchu poszanowania wartości uniwersalnych, narodowych, państwowych i lokalnych.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ udział uczniów w pracach samorządu klasowego i uczniowskiego; ➤ udział w obchodach świąt narodowych; ➤ organizacja akcji charytatywnych. 	wychowawca, opiekun SU	uczniowie
		Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji oraz odczytywania uczuć i emocji towarzyszących innym oraz umiejętnego reagowania.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ pogadanki; ➤ dyskusje. 	wychowawca, psycholog, pedagog	uczniowie
		Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze i przedmiotowe; ➤ dyskusje; ➤ pogadanki; ➤ filmy. 	wychowawca, nauczyciele, psycholog	uczniowie

Program wychowawczo-profilaktyczny Zespołu Szkół im. Narodów Zjednoczonej Europy w Polkowicach

Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	II	Rozwijanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości oraz postaw.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lekcje wychowawcze i przedmiotowe; ➤ warsztaty. 	wychowawca, nauczyciele, policjant, strażnik miejski	uczniowie
		Rozwijanie wytrwałości w dążeniu do celu, wyzwalamie potrzeby bycia ambitnym.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze i przedmiotowe; ➤ promowanie i pokazywanie w mediach osiągnięć uczniów; ➤ dyskusja; ➤ imprezy, konkursy, wystawy; ➤ udział w Dniu Talentów i Gali Talentów. 	wychowawca, nauczyciele, psycholog, lider zespołu ds. wspierania uzdolnień	uczniowie
		Rozwijanie kreatywności oraz umiejętności zespołowego działania i logicznego myślenia u uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ zajęcia w grupach podczas zajęć edukacyjnych i wychowawczych. 	wychowawca, nauczyciele	uczniowie
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych	II	Rozwijanie aktywnej postawy w obliczu trudnych, życiowych problemów.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ pogadanki; ➤ dyskusje; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty coachingowe. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, poradnia psychologiczno- pedagogiczna, coach	uczniowie
		Doskonalenia umiejętności rozpoznawania zagrożeń cywilizacyjnych (uzależnienia, sekty, subkultury, choroby) i manipulacji polityczno-gospodarczych (rasizm, nietolerancja, terroryzm, rozpad więzi rodzinnych, brak ideałów, nachalna reklama itp.).	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; lekcje religii; ➤ lekcje geografii; chemii i biologii; ➤ dyskusja; ➤ pogadanka; ➤ udział w programie działań wspierających – warsztaty z psychologiem. 	wychowawca, psycholog, nauczyciele geografii, chemii i biologii, ksiądz, katecheta	uczniowie

Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych	II	Rozwijanie umiejętności psychospołecznych, takich jak radzenie sobie ze stresem, poszukiwanie pomocy, rozwiązywanie konfliktów i przewidywanie konsekwencji własnych działań.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty z psychologiem; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ dyskusje; ➤ pogadanki. 	wychowawca, psycholog, poradnia psychologiczno-pedagogiczna	uczniowie
		Zastosowanie w praktyce umiejętności bezpiecznego korzystania z zasobów internetu i mediów społecznościowych.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze i informatyki. 	wychowawca, psycholog, nauczyciele informatyki	uczniowie
Zdrowie – edukacja zdrowotna	III	Rozwijanie zdolności do szukania powiązań między indywidualnym potencjałem a planowaną w przyszłości pracą.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zajęcia z doradcą zawodowym; ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ udział w targach edukacyjnych, zbieranie informacji o szkołach wyższych; ➤ analiza rynku pracy i tendencji w zatrudnieniu. 	doradca zawodowy, wychowawca	uczniowie
		Kształtowanie świadomości własnych ograniczeń i potrzeby ciągłego rozwoju.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ dyskusja; ➤ pogadanki. 	wychowawca	uczniowie
		Rozwijanie empatii, wrażliwości na potrzeby innych oraz umiejętności udzielania wsparcia emocjonalnego.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ pogadanki; ➤ dyskusje; ➤ propagowanie idei pomocy koleżeńskiej; ➤ udział w akcjach „pomocowych”. 	wychowawca, psycholog	uczniowie

Zdrowie – edukacja zdrowotna	III	Doskonalenie umiejętności obniżania napięcia spowodowanego stresem.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ warsztaty na Uniwersytecie Humanistycznospołecznym SWPS we Wrocławiu; ➤ symulacje sytuacji egzaminacyjnych. 	wychowawca, psycholog, edukatorzy „Strefy Młodzieży SWPS” we Wrocławiu	uczniowie, rodzice
		Wykorzystanie w praktyce wiedzy z zakresu zagrożeń psychofizycznych w okresie adolescencji: zaburzenia odżywiania (anoreksja, bulimia), zagrożenie związane z nadużyciem ogólnodostępnych leków.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lekcje wychowawcze; ➤ lekcje biologii; ➤ dyskusja; ➤ warsztaty na Uniwersytecie Humanistycznospołecznym SWPS we Wrocławiu; ➤ filmy edukacyjne. 	wychowawca, nauczyciele biologii, pielęgniarka szkolna	uczniowie, rodzice
		Dążenie do zmiany zachowań zdrowotnych poprzez utrwalanie zachowań sprzyjających zdrowiu lub zmianę zachowań ryzykownych na prozdrowotne.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lekcje wychowawcze; ➤ lekcje biologii; ➤ lekcje w-f; ➤ sportowe zajęcia pozalekcyjne; ➤ udział w akcjach sportowych (np.: „Sportowo na halowo” i Turniej Mikołajkowy) ; ➤ szkolne akcje profilaktyczne. 	wychowawca, nauczyciele biologii, nauczyciele w-f	uczniowie
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	III	Doskonalenie umiejętności zmiany postaw i zachowań poprzez stosowanie oraz przyjmowanie asertywnej krytyki.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze. 	wychowawca, psycholog	uczniowie
		Rozwijanie kompetencji z zakresu rozwiązywania konfliktów, z zastosowaniem negocjacji i mediacji.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ pogadanki; ➤ debaty; ➤ dyskusje. 	wychowawca, pracownik MOPS	uczniowie

Relacje – kształtowanie postaw społecznych	III	Doskonalenie umiejętności szukania inspiracji w innych – w celu rozwijania własnej kreatywności.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty – sylwetki wielkich Polaków z historii i czasów współczesnych; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ pogadanki; ➤ debaty; ➤ dyskusje; ➤ filmy; ➤ lekcje j. polskiego; ➤ ŻAK – ART; ➤ Dni Teatru; ➤ obozy naukowe. 	wychowawca, psycholog, MGBP w Polkowicach, koordynator ŻAK-ART, PCA Polkowice, nauczyciele języka polskiego i innych przedmiotów	uczniowie
		Kształtowanie umiejętności spostrzegania stereotypów i uprzedzeń. Rozwijanie kompetencji komunikacyjnych, uważności i empatii.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ program działań wspierających – warsztaty z psychologiem. 	wychowawca, psycholog	uczniowie
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	III	Dokonywanie analiz postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników, które wpływają na zachowanie.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ lekcje przedmiotowe; ➤ pogadanki; ➤ debaty; ➤ dyskusje. 	wychowawca, nauczyciele	uczniowie
		Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wycieczki krajoznawczo – turystyczne; ➤ obozy naukowe; ➤ lekcje geografii, języka polskiego, historii. 	wychowawca, nauczyciele	uczniowie
		Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ treningi umiejętności; 	wychowawca	uczniowie

Program wychowawczo-profilaktyczny Zespołu Szkół im. Narodów Zjednoczonej Europy w Polkowicach

Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	III	Doskonalenie umiejętności podejmowania racjonalnych decyzji w oparciu o posiadane informacje i ocenę skutków własnych działań.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ pogadanki; ➤ dyskusje. 	wychowawca	uczniowie
		Zwiększenie umiejętności zaspokajania potrzeb psychoemocjonalnych w sposób zgodny z przyjętymi normami, regułami i zasadami.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze. 	wychowawcy, psycholog	uczniowie
		Dostarczenie wiedzy oraz kształcenie umiejętności niezbędnych w rozwiązywaniu problemów, które wynikają z wielokulturowości.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ pogadanki; ➤ dyskusje; ➤ udział w zajęciach projektu AISEC; ➤ projekty międzynarodowe. 	wychowawca, nauczyciele przedmiotów, koordynatorzy projektów	uczniowie
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych	III	Doskonalenie umiejętności organizowania swoich zachowań w określonym czasie i przewidywania ich konsekwencji.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ „Zasady bezpiecznych zachowań w czasie ferii zimowych i letnich” – zajęcia edukacyjno-profilaktyczne. 	wychowawca, psycholog	uczniowie
		Doskonalenie umiejętności dostrzegania konsekwencji zachowań wobec innych.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty z psychologiem; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ pogadanki; ➤ debaty; ➤ dyskusje; ➤ analiza podstawowych aktów prawnych normalizujących życie codzienne. 	wychowawca, psycholog	uczniowie

Program wychowawczo-profilaktyczny Zespołu Szkół im. Narodów Zjednoczonej Europy w Polkowicach

Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych	III	Stosowanie w praktyce sposobów rekompensowania wyrządzonych krzywd.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty z psychologiem; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ spotkanie z prawnikiem. 	wychowawca, psycholog, prawnik	uczniowie
		Rozwijanie umiejętności dokonywania zmian w myśleniu, postrzeganiu i rozumieniu świata.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze i przedmiotowe; ➤ pogadanki; ➤ debaty; ➤ dyskusje. 	wychowawca, psycholog, nauczyciele przedmiotów	uczniowie

TECHNIKUM

Obszar	Kl.	Zadanie	Sposób realizacji	Realizatorzy	Odbiorcy
Zdrowie – edukacja zdrowotna	I	Nabywanie umiejętności dostrzegania indywidualnych różnic związanych ze sposobem reagowania na stres.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ ankieta warsztaty. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Doskonalenie umiejętności wyrażania własnych uczuć: dawania i przyjmowania informacji zwrotnej (bez obwiniania innych).	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje, psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny	uczniowie
		Rozwijanie umiejętności dokonywania oceny własnych umiejętności życiowych i planowania ich rozwoju.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ zajęcia z doradcą zawodowym. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, doradca zawodowy	uczniowie
		Doskonalenie umiejętności planowania, organizowania oraz oceniania własnego uczenia się, planowania przyszłości oraz wyznaczania celów i ich realizacji.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ zajęcia z doradcą zawodowym. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, doradca zawodowy	uczniowie
		Utrwalenie umiejętności rozpoznawania symptomów zagrożeń zdrowia fizycznego. Kładzenie nacisku na dbałość o zdrowie poprzez aktywność fizyczną.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lekcje wychowawcze; ➤ aktywny udział uczniów w zajęciach w-f; ➤ pogadanki; ➤ dyskusje; ➤ udział w akcji „Włóż sportowe gacie”; ➤ zajęcia pozalekcyjne o charakterze sportowym. 	wychowawca, nauczyciele w-f	uczniowie, nauczyciele

Zdrowie – edukacja zdrowotna	I	Intensywna dbałość o zdrowie poprzez aktywność fizyczną.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lekcje wychowawcze; ➤ aktywny udział uczniów w zajęciach w-f; ➤ pogadanki; ➤ dyskusje; ➤ zajęcia pozalekcyjne o charakterze sportowym; 	wychowawca, nauczyciele w-f	uczniowie, nauczyciele
		Rozwijanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialność za własne działania.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ promowanie zdrowego stylu życia i kultury fizycznej; ➤ udział w akcji „Sprzątanie świata”; ➤ wycieczki ekologiczne; ➤ wycieczki turystyczno-krajoznawcze. 	wychowawca, nauczyciele przedmiotów przyrodniczych i w-f	uczniowie
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	I	Kształtowanie umiejętności wyrażania emocji oraz ich rozumienia.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny	uczniowie
		Rozwój zaangażowania w różne formy aktywności (koła zainteresowań, wolontariat itp.)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ udział w działaniach Samorządu Uczniowskiego; ➤ przygotowanie i udział w imprezach klasowych i szkolnych <ul style="list-style-type: none"> ○ Organizacja „Dnia Chłopca”; ○ Organizacja mikołajek klasowych; ○ Organizacja wigilii klasowej; ○ Organizacja „Dnia Kobiet”; ➤ udział w organizacji Tygodnia Zawodowców ➤ udział w działaniach Koła wolontariatu; ➤ udział w kołach zainteresowań; ➤ udział w planowaniu i organizacji PA-KLA-PY i Dnia Talentów. 	opiekun koła wolontariatu, wychowawca, opiekunowie kół zainteresowań, opiekun Samorządu Uczniowskiego	uczniowie

Relacje – kształtowanie postaw społecznych	I	Kształtowanie prospołecznych postaw uczniów i rozwijanie pozytywnego systemu wartości w klasie.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wolontariat; ➤ Samorząd Uczniowski; ➤ organizacja imprez szkolnych i klasowych; ➤ udział w obchodach świąt narodowych i rocznic (np. 11 listopada – Święto Odzyskania Niepodległości, Święto Konstytucji 3 Maja, Święto Flagi). 	opiekun koła wolontariatu, opiekun Samorządu Uczniowskiego, wychowawca	uczniowie
		Budowanie w klasie bezpiecznego środowiska, umożliwiającego koncentrację na nauce przez działania integracyjne.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty integracyjne; ➤ wycieczki integracyjne; ➤ zajęcia edukacyjne; ➤ lekcje wychowawcze. 	wychowawca, nauczyciele	uczniowie
		Rozwijanie kompetencji w zakresie wykorzystania różnych form grupowej pracy nad rozwiązywaniem problemów.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ praca w grupach podczas zajęć edukacyjnych i wychowawczych; ➤ metody aktywizujące wykorzystywane podczas zajęć edukacyjnych (np. burza mózgów); ➤ dyskusje. 	wychowawca, nauczyciele	uczniowie
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	I	Wdrażanie do podejmowania odpowiedzialności za realizację określonych zadań lub dziedzin życia szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ ankieta warsztaty. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Rozwijanie umiejętności realizacji własnych celów w oparciu o rzetelną pracę i uczciwość.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z doradcą zawodowym. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, doradca zawodowy	uczniowie, nauczyciele, rodzice

Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	I	Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z doradcą zawodowym. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, doradca zawodowy	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Rozwijanie wiedzy na temat różnych kultur i ich wkładu w rozwój cywilizacji.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ lekcje historii i języka polskiego. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, nauczyciele historii, nauczyciel języka polskiego	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Rozwijanie świadomości istnienia potrzeby wspólnego działania na rzecz innych osób.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ Wolontariat – „Pomoc dla Hospicjum”; ➤ „Zbiórka dla Domu Samotnej Matki w Żarach”. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, wolontariat	uczniowie, nauczyciele, rodzice
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	I	Rozwijanie postaw aprobujących abstynencję i unikanie substancji psychoaktywnych w wymiarach: - emocjonalnym (pozytywny stosunek do abstynencji), - poznawczym (dysponowanie wiedzą na temat zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych) i - behawioralnym (nieużywanie substancji psychoaktywnych).	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia indywidualne; ➤ zajęcia edukacyjno-profilaktyczne. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny,	uczniowie, nauczyciele, rodzice

Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	I	Dostrzeganie wyzwań i zagrożeń związanych z pełnieniem nowych ról społecznych.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z doradcą zawodowym. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, doradca zawodowy, nauczyciele,	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Kształtowanie postaw zapobiegających wczesnym kontaktom seksualnym i związanych z nimi problemów.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ lekcje wychowawcze. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Utrwalanie informacji o bezpiecznych zachowaniach podczas korzystania z portali społecznościowych oraz metodach przeciwdziałania cyberprzemocy.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ zajęcia informatyczne; ➤ zajęcia edukacyjne. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, doradca zawodowy nauczyciele przedmiotów informatycznych, nauczyciele, bibliotekarze	uczniowie, nauczyciele, rodzice
Zdrowie – edukacja zdrowotna	II	Rozwijanie umiejętności stosowania w praktyce strategii radzenia sobie ze stresem.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ ankieta warsztaty. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny,	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stratą i traumatycznym doświadczeniem poprzez wykorzystywanie sposobów mających na celu odzyskanie poczucia sprawstwa w wpływu na własne życie.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ filmy. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny,	uczniowie

Zdrowie – edukacja zdrowotna	II	Doskonalenie umiejętności asertywnego radzenia sobie w relacjach z innymi.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ zajęcia z doradcą zawodowym; ➤ zajęcia edukacyjne. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, doradca zawodowy, nauczyciele,	uczniowie
		Kształtowanie umiejętności rozpoznawania i radzenia sobie z objawami depresji u siebie i u osób w swoim otoczeniu.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ zajęcia z doradcą zawodowym; ➤ filmy edukacyjne. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, doradca zawodowy	uczniowie
		Doskonalenie umiejętności organizowania zajęć oraz prawidłowego zarządzania czasem.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lekcje wychowawcze; ➤ pogadanki i dyskusje. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, doradca zawodowy	uczniowie, nauczyciele
		Doskonalenie umiejętności w zakresie przygotowania do całonocnej aktywności fizycznej oraz ochrony i doskonalenia zdrowia własnego i innych.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lekcje wychowawcze; ➤ aktywny udział uczniów w zajęciach w-f; ➤ pogadanki i dyskusje; ➤ pozalekcyjne zajęcia sportowe. 	wychowawca, nauczyciele w-f	uczniowie, nauczyciele
		Rozwijanie zdolności do samorealizacji, samokontroli i panowania nad emocjami.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lekcje wychowawcze; ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ zajęcia edukacyjne. 	wychowawca, nauczyciele przedmiotów, pedagog szkolny, psycholog szkolny	uczniowie
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	II	Doskonalenie umiejętności tworzenia relacji opartych na wzajemnym szacunku i zaangażowaniu obu stron.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ zajęcia edukacyjne. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, nauczyciele	uczniowie
		Kształtowanie pozytywnego poczucia własnej wartości, m.in. poprzez rozwój kompetencji uczniów z zakresu wyrażania i przyjmowania pochwał.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lekcje wychowawcze; ➤ zajęcia edukacyjne; ➤ pogadanki, dyskusje. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, nauczyciele	uczniowie

Relacje – kształtowanie postaw społecznych	II	Zwiększenie umiejętności budowania podmiotowych relacji z innymi, opartych na szacunku, akceptacji i zrozumieniu.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ praca w grupach podczas zajęć edukacyjnych i wychowawczych; ➤ metody aktywizujące wykorzystywane podczas zajęć edukacyjnych (np. burza mózgów); ➤ dyskusje. 	wychowawca, nauczyciele, opiekun koła wolontariatu	uczniowie
		Rozwijanie umiejętności stosowania różnych form komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu autoprezentacji oraz prezentacji własnego stanowiska pracy.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zajęcia edukacyjne; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ praca w grupach podczas zajęć edukacyjnych i wychowawczych. 	wychowawca, nauczyciele	uczniowie
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	II	Rozwijanie postaw prospołecznych i obywatelskich w duchu poszanowania wartości uniwersalnych, narodowych, państwowych i lokalnych.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ lekcje historii. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, doradca zawodowy, nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji oraz odczytywania uczuć i emocji towarzyszących innym oraz umiejętnego reagowania.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z psychologiem. 	wychowawca, psycholog szkolny, pedagog szkolny, nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z psychologiem. 	wychowawca, psycholog szkolny, pedagog szkolny, nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice

Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	II	Rozwijanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości oraz postaw.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z psychologiem. 	wychowawca, psycholog szkolny, pedagog szkolny, nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Rozwijanie wytrwałości w dążeniu do celu, wyzwalanie potrzeby bycia ambitnym.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z psychologiem. 	wychowawca, psycholog szkolny, pedagog szkolny, nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Rozwijanie kreatywności oraz umiejętności zespołowego działania i logicznego myślenia u uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia edukacyjne. 	wychowawca, psycholog szkolny, pedagog szkolny, nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	II	Rozwijanie aktywnej postawy w obliczu trudnych życiowych problemów.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z psychologiem; ➤ zajęcia z pedagogiem. 	wychowawca, psycholog szkolny, pedagog szkolny nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Doskonalenie umiejętności rozpoznawania zagrożeń: - cywilizacyjnych (uzależnienia, sekty, subkultury, choroby) i - manipulacji polityczno-gospodarczych (rasizm, nietolerancja, terroryzm, rozpad więzi rodzinnych, brak ideałów, nachalna reklama itp.).	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z psychologiem; 	wychowawca, psycholog szkolny, pedagog szkolny, nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice

Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	II	Rozwijanie umiejętności psychospołecznych, takich jak radzenie sobie ze stresem, poszukiwanie pomocy, rozwiązywanie konfliktów i przewidywanie konsekwencji własnych działań.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z psychologiem; ➤ zajęcia z pedagogiem. 	wychowawca, psycholog szkolny, pedagog szkolny nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Zastosowanie w praktyce umiejętności bezpiecznego korzystania z zasobów internetu i mediów społecznościowych.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia edukacyjne; ➤ zajęcia biblioteczne; 	wychowawca, psycholog szkolny, pedagog szkolny nauczyciele, bibliotekarze	uczniowie, nauczyciele, rodzice
Zdrowie – edukacja zdrowotna	III	Rozwiązanie zdolności do szukania powiązań między indywidualnym potencjałem a planowaną w przyszłości pracą.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ ankieta; warsztaty; ➤ zajęcia edukacyjne; ➤ praktyka zawodowa; ➤ zajęcia z doradcą zawodowym. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, nauczyciele przedmiotów, doradca zawodowy	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Kształtowanie świadomości własnych ograniczeń i potrzeby ciągłego rozwoju.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje, psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia edukacyjne. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, nauczyciele	uczniowie

Zdrowie – edukacja zdrowotna	III	Rozwijanie empatii, wrażliwości na potrzeby innych oraz umiejętność udzielania wsparcia emocjonalnego.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ zajęcia w działaniach Koła Wolontariatu. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, opiekun koła wolontariatu	uczniowie
		Doskonalenie umiejętności obniżania napięcia spowodowanego stresem.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ ankieta; ➤ warsztaty. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, doradca zawodowy	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Wykorzystanie w praktyce wiedzy z zakresu zagrożeń psychofizycznych w okresie adolescencji: zaburzenia odżywiania (anoreksja, bulimia), zagrożenia związane z nadużywaniem ogólnodostępnych leków.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lekcje wychowawcze; ➤ pogadanki; ➤ dyskusje; ➤ warsztaty; ➤ filmy edukacyjne. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny	uczniowie, nauczyciele
		Dążenie do zmiany zachowań zdrowotnych poprzez utrwalanie zachowań sprzyjających zdrowiu lub zmianę zachowań ryzykownych na prozdrowotne.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lekcje wychowawcze; ➤ aktywny udział uczniów w zajęciach w-f; ➤ pogadanki; ➤ dyskusje; ➤ zajęcia pozalekcyjne o charakterze sportowym. 	wychowawca, nauczyciele w-f	uczniowie, nauczyciele
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	III	Doskonalenie umiejętności zmiany postaw i zachowań poprzez stosowanie oraz przyjmowanie postawy asertywnej.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny	uczniowie
		Rozwijanie kompetencji z zakresu rozwiązywania konfliktów z zastosowaniem negocjacji i mediacji.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zajęcia edukacyjne; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ pogadanki; ➤ dyskusje. 	wychowawca, nauczyciele, pedagog szkolny, psycholog szkolny	uczniowie, nauczyciele, rodzice,

Relacje – kształtowanie postaw społecznych	III	Doskonalenie umiejętności szukania inspiracji w innych – w celu rozwijania własnej kreatywności.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ obozy naukowe; ➤ zajęcia rozwijające zainteresowania. 	wychowawca, nauczyciele	uczniowie
		Kształtowanie umiejętności spostrzegania stereotypów i uprzedzeń. Rozwijanie kompetencji komunikacyjnych, uważności i empatii.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty integracyjne; ➤ zajęcia edukacyjne; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ filmy edukacyjne. 	wychowawca, nauczyciele	uczniowie
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	III	Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników, które wpływają na zachowanie.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z psychologiem; ➤ zajęcia z pedagogiem. 	wychowawca, psycholog szkolny, pedagog szkolny, nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ lekcje przedmiotowe. 	wychowawca, psycholog szkolny, pedagog szkolny, nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się, z uwzględnieniem sytuacji i miejsca.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty. 	wychowawca, psycholog szkolny, pedagog szkolny, nauczyciele,	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Doskonalenie umiejętności podejmowania racjonalnych decyzji w oparciu o posiadane informacje i ocenę skutków własnych działań.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z psychologiem. 	wychowawca, psycholog szkolny, nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice

		Zwiększenie umiejętności zaspokajania potrzeb psychoemocjonalnych w sposób zgodny z przyjętymi normami, regułami i zasadami.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z psychologiem. 	wychowawca, psycholog szkolny, nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Dostarczanie wiedzy oraz kształcenie umiejętności niezbędnych w rozwiązywaniu problemów, które wynikają z wielokulturowości	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z psychologiem. 	wychowawca, psycholog szkolny, nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	III	Doskonalenie umiejętności organizowania swoich zachowań w określonym czasie i przewidywania ich konsekwencji.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z psychologiem. 	wychowawca, psycholog szkolny, nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Doskonalenie umiejętności dostrzegania konsekwencji zachowań wobec innych	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z psychologiem. 	wychowawca, psycholog szkolny, nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Stosowanie w praktyce sposobów rekompensowania wyrządzonych krzywd.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z psychologiem; ➤ zajęcia z pedagogiem. 	wychowawca, psycholog szkolny, pedagog szkolny nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Rozwijanie umiejętności dokonywania zmian w myśleniu, postrzeganiu i rozumieniu świata.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z psychologiem. 	wychowawca, psycholog szkolny, nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice

Zdrowie – edukacja zdrowotna	IV	Doskonalenie umiejętności wykorzystywania wiedzy na temat wczesnej identyfikacji zmian chorobowych we własnym ciele (np. wczesna identyfikacja zmian na skórze, potrzeba samobadania piersi u kobiet itp.) w celu ochrony zdrowia.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ zajęcia edukacyjne; ➤ instruktażowe spotkania z pielęgniarką. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, pielęgniarka	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Zastosowanie w praktyce umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia edukacyjne. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, nauczyciele	uczniowie
		Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ psychozabawy. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, opiekun koła wolontariatu	uczniowie
		Zastosowanie w praktyce umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, doradca zawodowy	uczniowie, nauczyciele, rodzice
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	IV	Podejmowanie działań na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zajęcia w ramach Koła Wolontariatu; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ inicjatywy Samorządu Szkolnego. 	wychowawca, opiekun koła wolontariatu, opiekun Samorządu Uczniowskiego,	uczniowie
		Stosowanie w praktyce umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla obydwu stron.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zajęcia edukacyjne; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ pogadanki; ➤ dyskusje. 	wychowawca, nauczyciele, pedagog szkolny, psycholog szkolny	uczniowie, nauczyciele, rodzice,

Relacje – kształtowanie postaw społecznych	IV	Wykorzystywanie wiedzy na temat stereotypów do budowania pozytywnych relacji społecznych.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ zajęcia edukacyjne; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ filmy edukacyjne. 	wychowawca, nauczyciele	uczniowie
		Przygotowanie uczniów do funkcjonowania w dorosłym życiu i akceptowania stanów psychofizycznych związanych z tym okresem.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ zajęcia edukacyjne; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ filmy edukacyjne. 	wychowawca, nauczyciele	uczniowie
		Rozwijanie umiejętności dokonywania zmian w myśleniu, postrzeganiu i rozumieniu świata.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z psychologiem. 	wychowawca, psycholog szkolny, nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	IV	Poszerzanie wiedzy na temat innych kultur oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z psychologiem. 	wychowawca, psycholog szkolny, nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Doskonalenie umiejętności wykorzystywania wiedzy na temat praw i obowiązków obywateli.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z psychologiem; ➤ lekcje historii. 	wychowawca, psycholog szkolny, nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice

Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	IV	Wyrażanie własnego zdania na temat różnych problemów oraz uzasadniania go.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z psychologiem. 	wychowawca, psycholog szkolny, nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Zastosowanie w praktyce wiedzy dotyczącej selekcjonowania i krytycznej analizy informacji.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty. 	wychowawca, nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Poszerzanie wiedzy na temat różnych form poszukiwania pracy.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z doradcą zawodowym. 	wychowawca, doradca zawodowy nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Doskonalenie kompetencji z zakresu uczestnictwa w rozmowach kwalifikacyjnych i wystąpień publicznych	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z doradcą zawodowym. 	wychowawca, doradca zawodowy, nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice

Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	IV	Doskonalenie umiejętności podejmowania racjonalnych decyzji w oparciu o posiadane informacje i ocenę skutków własnych działań.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z psychologiem; ➤ zajęcia z pedagogiem. 	wychowawca, psycholog szkolny, pedagog szkolny nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Wykorzystanie w praktyce wiedzy dotyczącej bezpiecznego posługiwania się komputerem i jego oprogramowaniem oraz zasad bezpieczeństwa w sieci.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ zajęcia informatyczne. 	wychowawca, psycholog szkolny, pedagog szkolny nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Wzmacnianie norm ograniczających zachowania ryzykowne oraz korygowanie błędnych przekonań na ich temat.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z psychologiem; ➤ zajęcia z pedagogiem. 	wychowawca, psycholog szkolny, pedagog szkolny nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice

BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA

Obszar	Kl.	Zadanie	Sposób realizacji	Realizatorzy	Odbiorcy
Zdrowie – edukacja zdrowotna	I	Nabywanie umiejętności dostrzegania indywidualnych różnic związanych ze sposobem reagowania na stres.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ ankieta warsztaty. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Doskonalenie umiejętności wyrażania własnych uczuć: dawania i przyjmowania informacji zwrotnej (bez obwiniania innych).	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny	uczniowie
		Rozwijanie umiejętności dokonywania oceny własnych umiejętności życiowych i planowania ich rozwoju.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ zajęcia z doradcą zawodowym. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, doradca zawodowy	uczniowie
		Doskonalenie umiejętności planowania, organizowania oraz oceniania własnego uczenia się, planowania przyszłości oraz wyznaczania celów i ich realizacji.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ zajęcia z doradcą zawodowym. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, doradca zawodowy	uczniowie
		Utrwalenie umiejętności rozpoznawania symptomów zagrożeń zdrowia fizycznego. Kładzenie nacisku na dbałość o zdrowie poprzez aktywność fizyczną.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lekcje wychowawcze; ➤ aktywny udział uczniów w zajęciach w-f; ➤ pogadanki; ➤ dyskusje; ➤ udział w akcji „Włóż sportowe gacie”; ➤ zajęcia pozalekcyjne o charakterze sportowym. 	wychowawca, nauczyciele w-f	uczniowie, nauczyciele

Zdrowie – edukacja zdrowotna	I	Intensywna dbałość o zdrowie poprzez aktywność fizyczną.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lekcje wychowawcze; ➤ aktywny udział uczniów w zajęciach w-f; ➤ pogadanki i dyskusje; ➤ pozalekcyjne zajęcia sportowe. 	wychowawca, nauczyciele w-f	uczniowie, nauczyciele
		Rozwijanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialność za własne działania.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ promowanie zdrowego stylu życia i kultury fizycznej; ➤ udział w akcji „Sprzątanie świata”; ➤ wycieczki ekologiczne; ➤ wycieczki turystyczno-krajoznawcze. 	wychowawca, nauczyciele przedmiotów przyrodniczych i w-f	uczniowie
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	I	Kształtowanie umiejętności wyrażania emocji oraz ich rozumienia.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny	uczniowie
		Rozwój zaangażowania w różne formy aktywności (koła zainteresowań, wolontariat itp.)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ udział w działaniach Samorządu uczniowskiego; ➤ przygotowanie i udział w imprezach klasowych i szkolnych <ul style="list-style-type: none"> ○ Organizacja „Dnia Chłopca”; ○ Organizacja mikołajek klasowych; ○ Organizacja wigilii klasowej; ○ Organizacja „Dnia Kobiet”; ➤ udział w organizacji Tygodnia Zawodowców; ➤ udział w działaniach Koła wolontariatu; ➤ udział w kołach zainteresowań; ➤ udział w planowaniu i organizacji PA-KLA-PY i Dnia Talentów. 	opiekun koła wolontariatu, wychowawca, opiekunowie kół zainteresowań, opiekun Samorządu Uczniowskiego	uczniowie
		Kształtowanie prospołecznych postaw uczniów i rozwijanie pozytywnego systemu wartości w klasie.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wolontariat; ➤ samorząd uczniowski; ➤ organizacja imprez szkolnych i klasowych; ➤ udział w obchodach świąt narodowych i rocznic (np. 11 listopada – Święto Odzyskania Niepodległości; Święto Konstytucji 3 Maja; Święto Flagi). 	opiekun koła wolontariatu, opiekun Samorządu Uczniowskiego wychowawca	uczniowie

Relacje – kształtowanie postaw społecznych	I	Budowanie w klasie bezpiecznego środowiska, umożliwiającego koncentrację na nauce przez działania integracyjne.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty integracyjne; ➤ wycieczki integracyjne; ➤ zajęcia edukacyjne; ➤ lekcje wychowawcze. 	wychowawca, nauczyciele	uczniowie
		Rozwijanie kompetencji w zakresie wykorzystania różnych form grupowej pracy nad rozwiązywaniem problemów.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ praca w grupach podczas zajęć edukacyjnych i wychowawczych; ➤ metody aktywizujące wykorzystywane podczas zajęć edukacyjnych (np. burza mózgów); ➤ dyskusje. 	wychowawca, nauczyciele	uczniowie
Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	I	Wdrażanie do podejmowania odpowiedzialności za realizację określonych zadań lub dziedzin życia szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ ankieta warsztaty. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Rozwijanie umiejętności realizacji własnych celów w oparciu o rzetelną pracę i uczciwość.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z doradcą zawodowym. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, doradca zawodowy	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z doradcą zawodowym. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, doradca zawodowy	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Rozwijanie wiedzy na temat różnych kultur i ich wkładu w rozwój cywilizacji.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ lekcje historii i języka polskiego. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, nauczyciele historii, nauczyciel j. polskiego	uczniowie, nauczyciele, rodzice

		Rozwijanie świadomości istnienia potrzeby wspólnego działania na rzecz innych osób.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ Wolontariat – „Pomoc dla Hospicjum”; ➤ „Zbiórka dla Domu Samotnej Matki w Żarach”. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, wolontariat	uczniowie, nauczyciele, rodzice
Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	I	Rozwijanie postaw aprobujących abstynencję i unikanie substancji psychoaktywnych w wymiarach: - emocjonalnym (pozytywny stosunek do abstynencji), - poznawczym (dysponowanie wiedzą na temat zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych) i - behawioralnym (nieużywanie substancji psychoaktywnych).	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia indywidualne; ➤ zajęcia edukacyjno-profilaktyczne. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Dostrzeganie wyzwań i zagrożeń związanych z pełnieniem nowych ról społecznych.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z doradcą zawodowym. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, doradca zawodowy, nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Kształtowanie postaw zapobiegających wczesnym kontaktom seksualnym i związanych z nimi problemów.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ lekcje wychowawcze. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny	uczniowie, nauczyciele, rodzice

		Utrwalanie informacji o bezpiecznych zachowaniach podczas korzystania z portali społecznościowych oraz metodach przeciwdziałania cyberprzemocy.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ zajęcia informatyczne; ➤ zajęcia edukacyjne. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, doradca zawodowy nauczyciele przedmiotów informatycznych, nauczyciele, bibliotekarze	uczniowie, nauczyciele, rodzice
Zdrowie – edukacja zdrowotna	II	Rozwijanie umiejętności stosowania w praktyce strategii radzenia sobie ze stresem.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ ankieta warsztaty. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stratą i traumatycznym doświadczeniem poprzez wykorzystywanie sposobów mających na celu odzyskanie poczucia sprawstwa w wpływu na własne życie.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ filmy. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny	uczniowie
		Doskonalenie umiejętności asertywnego radzenia sobie w relacjach z innymi.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ zajęcia z doradcą zawodowym; ➤ zajęcia edukacyjne. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, doradca zawodowy, nauczyciele	uczniowie
		Kształtowanie umiejętności rozpoznawania i radzenia sobie z objawami depresji u siebie i u osób w swoim otoczeniu.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty ➤ lekcje wychowawcze ➤ zajęcia z doradcą zawodowym ➤ filmy edukacyjne 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, doradca zawodowy	uczniowie
		Doskonalenie umiejętności organizowania zajęć oraz prawidłowego zarządzania czasem.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lekcje wychowawcze ➤ pogadanki ➤ dyskusje 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, doradca zawodowy	uczniowie, nauczyciele

Zdrowie – edukacja zdrowotna	II	Doskonalenie umiejętności w zakresie przygotowania do całonocnej aktywności fizycznej oraz ochrony i doskonalenia zdrowia własnego i innych.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lekcje wychowawcze; ➤ aktywny udział uczniów w zajęciach w-f; ➤ pogadanki; ➤ dyskusje ; ➤ zajęcia pozalekcyjne o charakterze sportowym; 	wychowawca, nauczyciele w-f	uczniowie, nauczyciele
		Rozwijanie zdolności do samorealizacji, samokontroli i panowania nad emocjami.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lekcje wychowawcze; ➤ pogadanki; dyskusje; ➤ zajęcia edukacyjne ; 	wychowawca, nauczyciele przedmiotów, pedagog szkolny, psycholog szkolny	uczniowie
Relacje – kształtowanie postaw społecznych	II	Doskonalenie umiejętności tworzenia relacji opartych na wzajemnym szacunku i zaangażowaniu obu stron.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ warsztaty; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ zajęcia edukacyjne; 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, nauczyciele,	uczniowie
		Kształtowanie pozytywnego poczucia własnej wartości, m.in. poprzez rozwój kompetencji uczniów z zakresu wyrażania i przyjmowania pochwał.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ lekcje wychowawcze; ➤ zajęcia edukacyjne; ➤ pogadanki, dyskusje; 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, nauczyciele	uczniowie
		Zwiększenie umiejętności budowania podmiotowych relacji z innymi, opartych na szacunku, akceptacji i zrozumieniu.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ praca w grupach podczas zajęć edukacyjnych i wychowawczych. ➤ metody aktywizujące wykorzystywane podczas zajęć edukacyjnych (np. burza mózgów) ➤ dyskusje. 	wychowawca, nauczyciele, opiekun koła wolontariatu	uczniowie
		Rozwijanie umiejętności stosowania różnych form komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu autoprezentacji oraz prezentacji własnego stanowiska pracy.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zajęcia edukacyjne; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ praca w grupach podczas zajęć edukacyjnych i wychowawczych. 	wychowawca, nauczyciele	uczniowie

Kultura – wartości, normy, wzory zachowań	II	Rozwijanie postaw prospołecznych i obywatelskich w duchu poszanowania wartości uniwersalnych, narodowych, państwowych i lokalnych.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ lekcje historii. 	wychowawca, pedagog szkolny, psycholog szkolny, doradca zawodowy, nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji oraz odczytywania uczuć i emocji towarzyszących innym oraz umiejętnego reagowania.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z psychologiem. 	wychowawca, psycholog szkolny, pedagog szkolny, nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z psychologiem. 	wychowawca, psycholog szkolny, pedagog szkolny, nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Rozwijanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości oraz postaw.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z psychologiem. 	wychowawca, psycholog szkolny, pedagog szkolny, nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Rozwijanie wytrwałości w dążeniu do celu, wyzwalanie potrzeby bycia ambitnym.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z psychologiem. 	wychowawca, psycholog szkolny, pedagog szkolny, nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Rozwijanie kreatywności oraz umiejętności zespołowego działania i logicznego myślenia u uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia edukacyjne. 	wychowawca, psycholog szkolny, pedagog szkolny, nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice

Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	II	Rozwijanie aktywnej postawy w obliczu trudnych życiowych problemów.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z psychologiem; ➤ zajęcia z pedagogiem. 	wychowawca, psycholog szkolny, pedagog szkolny nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Doskonalenie umiejętności rozpoznawania zagrożeń: - cywilizacyjnych (uzależnienia, sekty, subkultury, choroby) i - manipulacji polityczno-gospodarczych (rasizm, nietolerancja, terroryzm, rozpad więzi rodzinnych, brak ideałów, nachalna reklama itp.).	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z psychologiem. 	wychowawca, psycholog szkolny, pedagog szkolny, nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Rozwijanie umiejętności psychospołecznych, takich jak radzenie sobie ze stresem, poszukiwanie pomocy, rozwiązywanie konfliktów i przewidywanie konsekwencji własnych działań.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia z psychologiem; ➤ zajęcia z pedagogiem. 	wychowawca, psycholog szkolny, pedagog szkolny nauczyciele	uczniowie, nauczyciele, rodzice
		Zastosowanie w praktyce umiejętności bezpiecznego korzystania z zasobów internetu i mediów społecznościowych.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pogadanki, dyskusje; ➤ psychozabawy; ➤ lekcje wychowawcze; ➤ warsztaty; ➤ zajęcia edukacyjne; ➤ zajęcia biblioteczne. 	wychowawca, psycholog szkolny, pedagog szkolny nauczyciele, bibliotekarze	uczniowie, nauczyciele, rodzice

XV. Działania doraźne i okolicznościowe

1. Wszystkie działania wychowawcze szkoły mają na celu między innymi integrację młodzieży.
2. W zależności od ich zakresu (adresata) przyjmują formy: klasowe, wieloklasowe, ogólnoszkolne i otwarte.
3. Imprezy i uroczystości w zależności od przyjętej formy realizują cele wychowawcze szkoły od bardzo wąskiego do szerokiego zakresu.
4. Na poziomie klasy integracja dokonuje się poprzez realizację klasowego programu wychowawczo-profilaktycznego, który uwzględnia imprezy, uroczystości i wycieczki klasowe.
5. Dla danego rocznika na terenie szkoły organizuje się następujące działania:
  - dla klas pierwszych – „Otrzęsiny” i „Ślubowanie”,
  - dla klas drugich – przede wszystkim realizacja szczegółowych zadań z programu UNESCO,
  - dla klas drugich LO i trzecich Technikum – „Półmetek” nauki szkolnej,
  - dla klas trzecich LO i czwartych Technikum – „Studniówka”.
6. Imprezy i uroczystości o zasięgu wieloklasowym, szkolnym i otwartym ujęte są w Rocznym Planie Pracy Szkoły.
Należą do nich:
  - zabawa Andrzejkowa,
  - jasełka,
  - spotkania opłatkowe,
  - spotkania z przedstawicielami środowisk twórczych,
  - spektakle teatralne w ramach Tygodnia Twórczości Artystycznej ŻAK-ART,
  - uroczystości z okazji świąt państwowych.
7. Wszystkie podejmowane zadania i działania przebiegają zgodnie ze statutem szkoły i skorelowane są z procesem dydaktycznym.

XVI. Zwyczaje i tradycje szkolne

Wyrazem kultywowania i podtrzymywania wypracowanych zwyczajów i tradycji szkoły jest odbywanie się w jej murach wielu szkolnych i środowiskowych wydarzeń.

Do najważniejszych z nich należą:

- imprezy integrujące zespoły klasowe, międzyklasowe i całą społeczność szkolną,
- uroczystości rozpoczęcia i zakończenia roku szkolnego,
- uroczystości pożegnania absolwentów,
- prowadzenie gazetki szkolnej w wersji internetowej,

Program wychowawczo-profilaktyczny Zespołu Szkół im. Narodów Zjednoczonej Europy w Polkowicach

- prowadzenie szkolnej strony internetowej dotyczącej kształcenia w Zespole Szkół oraz informującej o bieżących wydarzeniach w szkole,
- prowadzenie zajęć pozalekcyjnych; przedmiotowych, sportowych i kół zainteresowań,
- szkolne turnieje sportowe,
- udział uczniów w olimpiadach i konkursach przedmiotowych,
- organizowanie i udział uczniów Technikum w „Tygodniu Zawodowców”,
- organizowanie i udział uczniów w „Dniu Talentów”,
- realizacja projektów unijnych m.in. "Modernizacja Kształcenia Zawodowego na Dolnym Śląsku", "Staże zagraniczne dla uczniów i absolwentów szkół zawodowych, oraz szkolenia kadry kształcenia zawodowego", „Staże i praktyki zagraniczne dla osób kształcących się i szkolących zawodowo”,
- współpraca ze Szkołami Stowarzyszonymi UNESCO,
- prowadzenie Księgi Osiągnięć Szkolnych, Kroniki Szkoły,
- organizacja uroczystości jubileuszowych szkoły,
- uroczyste wręczanie statuetek „Bene Meritus” („Dobrze zasłużony”) dla osób, które w sposób szczególny zasłużyły się dla szkoły,
- wyróżnienia rodziców za pracę na rzecz szkoły,
- organizowanie „Dni Otwartych” dla kandydatów do szkoły i ich rodziców,
- organizacja „Dnia Ziemi” i akcji „Sprzątanie Świata”,
- organizacja sesji popularno – naukowych dla szkoły i środowiska,
- współorganizacja wydarzeń kulturalnych dla szkoły i środowiska lokalnego,
- akcentowanie i wspieranie edukacji kulturalnej, samorządowej, zdrowotnej i opiekuńczej,
- organizowanie śródrocznych obozów naukowych.

Ponadto dla osób wyróżniających się w pracy dydaktyczno-wychowawczej, organizacyjnej oraz uczniów posiadających szczególne osiągnięcia:

- nagradzanie i występowanie o nagrody dla wyróżniających uczniów, w szczególności Nagrody Burmistrza, Starosty, Kuratora Oświaty, Prezesa Rady Ministrów, Ministra Edukacji Narodowej,
- występowanie o nagrody i wyróżnienia dla nauczycieli i innych pracowników szkoły.

XVII. Organizacja wewnątrzszkolnego systemu doradztwa wychowawczego

1. Szkoła organizuje doradztwo wychowawcze skierowane do uczniów i ich rodziców lub prawnych opiekunów, nauczycieli.
2. Działalność doradcza obejmuje następujące obszary:
  - 2.1 Doradztwo w zakresie zapobiegania niedostosowania społecznego, przeciwdziałania niepowodzeniom szkolnym uczniów poprzez:
    - a) indywidualne konsultacje dla uczniów, rodziców, nauczycieli;
    - b) organizowanie zajęć profilaktyczno-wychowawczych dla zespołów klasowych;
    - c) okresowe analizy sytuacji wychowawczej w szkole na zespołach wychowawczych.
  - 2.2 Doradztwo w zakresie wspomagania wychowawczej roli rodziców poprzez:
    - a) indywidualne konsultacje, porady dla rodziców;
    - b) organizowanie prelekcji tematycznych na zebraniach z rodzicami;
    - c) działalność informacyjną, np. o punktach pomocy rodzinie.
  - 2.3 Doradztwo zawodowe poprzez:
    - a) organizowanie punktu informacyjnego o szkołach pomaturalnych i wyższych w gabinecie doradcy zawodowego oraz na tablicy ogłoszeń;
    - b) indywidualne konsultacje dla uczniów dotyczące wyboru zawodu;
    - c) zapoznanie z ofertą edukacyjną szkół pomaturalnych i wyższych poprzez spotkania z przedstawicielami szkół;
    - d) spotkania z przedstawicielami urzędu pracy;
    - e) działalność informacyjną, np. o możliwości badań diagnostycznych w poradni psychologiczno-pedagogicznej pod kątem predyspozycji zawodowych;
    - f) realizację zadań zawartych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym.
3. W działalności doradczej uczestniczą pedagog i psycholog szkolny, nauczyciele przedmiotowi i wychowawcy.
4. Szkoła współpracuje z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, poradniami specjalistycznymi w zakresie:
  - 4.1 diagnozowania psychologicznego, pedagogicznego, logopedycznego młodzieży pod kątem ustalenia przyczyn niepowodzeń dydaktycznych, rozpoznawania uzdolnień, problemów emocjonalnych, predyspozycji zawodowych itp.;
  - 4.2 Wskazywania form pomocy edukacyjnej, wychowawczej, terapeutycznej;
  - 4.3 Prowadzenia zajęć specjalistycznych, warsztatów;
  - 4.4 Doradztwa zawodowego dla uczniów;
  - 4.5 Psychoedukacji skierowanej do uczniów, rodziców, nauczycieli;
  - 4.6 Pomocy przy realizacji zadań zawartych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym.

XVIII. Zasady współpracy wychowawczej z rodzicami

Dobre efekty pracy szkoły są ściśle związane ze współpracą z rodzicami. Faktyczny wpływ rodziców na edukację zależy od ich poglądów i gotowości do udziału w życiu szkoły. Jest kreowany w interakcjach między rodzicami a szkołą oraz rodzicami a nauczycielami.

1. Współpraca szkoły z rodzicami ma na celu stworzenie warunków aktywnego uczestnictwa rodziców w życiu szkoły, wpływania na kształt pracy szkoły i brania współodpowiedzialności za proces dydaktyczno – wychowawczy i opiekuńczy.
2. Na terenie szkoły rodzice działają poprzez „Rady klasowe” oraz szkolną Radę Rodziców. Ta ostatnia sprawuje swe funkcje w oparciu o regulamin, który zawarty jest w statucie szkoły.
3. Współpraca wychowawcza z rodzicami opiera się na:
  - organizowaniu planowanych i doraźnych zebrań z rodzicami,
  - organizacji spotkań indywidualnych,
  - inicjowaniu kontaktów z pedagogiem i psychologiem w sytuacjach niepowodzeń szkolnych lub rodzinnych,
  - współtworzeniu klasowych programów wychowawczo-profilaktycznych,
  - współorganizacji imprez i uroczystości szkolnych i środowiskowych,
  - wzajemnej pomocy w rozwiązywaniu problemów ucznia.
4. Bieżące informowanie rodziców o obowiązujących przepisach oświatowych dotyczących nauczania i wychowania.
5. Ocena śródrocznej i rocznej działalności klasy i szkoły.
6. W miarę potrzeb organizacja prelekcji dotyczących uzależnień młodzieży, rozwiązywania konfliktów, etc.

XIX. Zasady współpracy wychowawczej z samorządami lokalnymi i środowiskiem społecznym

1. W celu realizacji różnych zadań wychowawczych Rada Pedagogiczna włącza się do współpracy z samorządami lokalnymi, które działają poprzez swoje przedstawicielstwa, organizacje.
2. Szkoła w porozumieniu z Samorządami Powiatowym i Gminnym oraz ze Strażą Miejską realizuje zadania zapewniające młodzieży bezpieczeństwo w szkole.
3. W porozumieniu z odpowiednimi organami szkoła wprowadza programy na rzecz ograniczania i przeciwdziałania patologiom społecznym wśród młodzieży.
4. Szkoła wspiera działania uczniów w przeprowadzaniu akcji charytatywnych na rzecz potrzebujących.
5. Szkoła umożliwia realizację tematyki wynikającej z potrzeb środowiska oraz współczesnych potrzeb społecznych i cywilizacyjnych.

XX. Zasady funkcjonowania Samorządu Uczniowskiego

1. Samorząd Uczniowski jest demokratycznie wybranym przez społeczność uczniowską organem ich władzy.
2. Statut szkoły zawiera regulamin Samorządu Uczniowskiego.
3. Samorząd Uczniowski działa zgodnie z opracowanym planem pracy.
4. Samorząd Uczniowski dokonuje wyboru swego Zarządu oraz Rzecznika Praw Uczniowskich.
5. Szkoła umożliwi Samorządowi Uczniowskiemu podejmowanie działań uaktywniających uczniów w pracy na rzecz szkoły i środowiska, które są zgodne ze Statutem Szkoły i planem pracy dydaktyczno – wychowawczej.
6. Na zasadach odrębnie określonych Samorząd Uczniowski na wniosek Dyrektora opiniuje pracę nauczycieli, a także proponuje projekty zmian w Statucie Szkoły.

„W wychowaniu nie tyle daje się ocenić korzyści dobrej edukacji, ile następstwa złej”

/ A. Dygasiński/

XXI. Osiągnięcia i efekty programu oraz oczekiwane postawy uczniów

- utrzymanie wizerunku szkoły przyjaznej i bezpiecznej;
- poprawa frekwencji uczniów na lekcjach;
- właściwe zachowanie uczniów wobec kolegów i dorosłych, zminimalizowanie zjawiska agresji w szkole /w tym agresji słownej i wulgaryzmów/;
- wzrost świadomości i wiedzy uczniów na temat negatywnych skutków palenia papierosów, picia alkoholu i eksperymentowania ze środkami zmieniającymi świadomość /w tym używania aplikatorów typu e-papieros/;
- zwiększenie wiedzy i umiejętności nauczycieli w zakresie stosowania różnorodnych metod pracy oraz form pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- stosowanie przez wszystkich pracowników szkoły jednolitych procedur w celu szybkiej i adekwatnej interwencji;
- zbudowanie (utrzymanie) przyjaznych relacji pomiędzy uczniami i ich rówieśnikami oraz uczniami a osobami dorosłymi;
- ukształtowanie umiejętności porozumiewania się i utrzymywania dobrych relacji z innymi ludźmi;
- wyposażenie uczniów w wiedzę i umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych, podejmowania odpowiedzialnych decyzji z punktu widzenia wyboru przyszłej drogi życiowej, przestrzegania prawa, zdrowia fizycznego i psychicznego oraz bezpieczeństwa osobistego;
- sprawne funkcjonowanie uczniów w życiu osobistym i społecznym;

- ukształtowanie postaw społecznie pożądaných, nastawionych na współdziałanie i szacunek do drugiego człowieka oraz umiejętność wspierania innych;
- zdiagnozowanie szkolnych potrzeb w zakresie działań profilaktycznych;
- stworzenie warunków do indywidualnego rozwoju uzdolnień i zainteresowań uczniów, poszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych;
- wykształcenie u uczniów umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych i kryzysowych;
- wykształcenie umiejętności odmowy asertywnej i radzenia sobie z presją grupy i środowiska;
- organizowanie i aktywne uczestnictwo w indywidualnych i zespołowych formach aktywności sportowej, rekreacyjnej i turystycznej;
- stosowanie różnorodnych form relaksu po pracy umysłowej i fizycznej;
- znajomość zasad postępowania w przypadku zagrożeń;
- umiejętność udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym w stanach zagrażających życiu i zdrowiu człowieka;
- znajomość głównych czynników sprzyjających i zagrażających zdrowiu człowieka oraz przyczyn najczęstszych zaburzeń i chorób.

XXII. Ewaluacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego

1. Ewaluacja Programu Wychowawczo-Profilaktycznego ma na celu wskazanie, czy podjęte działania są skuteczne i osiągnięty jest efekt w postaci prawidłowego rozwoju psychospołecznego i fizycznego uczniów.
2. Ocena efektów i skuteczności podejmowanych działań w ramach Programu będzie dokonywana poprzez:
  - badania ankietowe uczniów, rodziców, nauczycieli;
  - bezpośrednie rozmowy z uczniami, rodzicami i nauczycielami;
  - obserwacje zachowań uczniów;
  - analizę wyników nauczania;
  - sprawozdania z pracy nauczycieli i zespołów przedmiotowych;
  - zapisy w dziennikach lekcyjnych i zajęć pozalekcyjnych;
  - sprawozdania z nadzoru pedagogicznego;
  - sprawozdania z działalności wychowawczo-opiekuńczej pedagoga i psychologa szkolnego;
  - sprawozdania doradcy zawodowego;
  - sprawozdania zespołów wychowawczych;
  - sprawozdania z pracy wychowawczo-profilaktycznej w poszczególnych klasach;

- sprawozdania z realizacji udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- opinie osób i instytucji współpracujących ze szkołą;

ocenę wskaźników ilościowych, takich jak:

- frekwencja uczniów na zajęciach lekcyjnych;
- liczba uczestników zajęć pozalekcyjnych (% ogółu uczniów);
- liczba uczniów działających w kołach zainteresowań, artystycznych, sportowych;
- liczba uczniów przystępujących do konkursów, liczba laureatów;
- ilość wycieczek organizowanych przez szkołę;
- liczba rodziców zaangażowanych w pracę szkoły;
- liczba uczniów uczestniczących w programach profilaktycznych, warsztatach, zajęciach edukacyjno-wychowawczych;

ocenę wskaźników jakościowych, czyli rodzaj aktywności uczniów w szkole i poza nią, takich jak:

- udział uczniów w zadaniach dotyczących wolontariatu;
- udział w akcjach promujących zdrowy styl życia;
- aktywność uczniów na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych;
- umiejętności, wiadomości, postawy uczniów;
- samopoczucie uczniów w danej klasie, szkole;
- przyczyny nieobecności uczniów na zajęciach;
- postęp w zachowaniu i nauce;
- współpraca ze środowiskiem lokalnym.

3. Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny będzie modyfikowany w zależności od aktualnych potrzeb i występujących problemów.

XXIII. Ustalenia końcowe

1. Za realizację Programu Wychowawczo-Profilaktycznego szkoły odpowiedzialni są wszyscy pracownicy szkoły.
2. Dyrektor szkoły czuwa nad prawidłowością jego realizacji.
3. Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny jest otwarty, może być modyfikowany w trakcie realizacji.
4. Realizowany Program podlega monitorowaniu i ewaluacji.

**ANKIETA EWLUACYJNA REALIZACJI ZADAŃ
ZAWARTYCH W PROGRAMIE WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYM
DLA UCZNIÓW**

Płeć

K – kobieta

M – mężczyzna

Jestem uczniem/uczennicą (w pole proszę wpisać odpowiednią literę i klasę oraz typ szkoły): klasa -

Szkoła:

Liceum Ogólnokształcące –   Technikum –   Zasadnicza Szkoła Zawodowa –   Branżowa Szkoła I Stopnia –

1. Czy znasz program wychowawczo-profilaktyczny szkoły (proszę zaznaczyć znakiem X):   tak -   nie –

2. Czy tematyka programu Twoim zdaniem jest (proszę zaznaczyć znakiem X):

interesująca -   mało interesująca -   nieinteresująca -

3. Jak reagowałeś/reagowałaś na proponowane i omawiane na zajęciach tematy (proszę zaznaczyć znakiem X):

a) aktywnie uczestniczyłem/łam w zajęciach

b) byłem/am bierna

c) obojętnie

d) kompletnie nie byłem/am zainteresowana

e) inne .....

4. Czy Twoim zdaniem brakowało Ci jakiś tematów?   nie -   tak -

Jakich: .....

**ANKIETA EWLUACYJNA REALIZACJI ZADAŃ
ZAWARTYCH W PROGRAMIE WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYM
DLA RODZICÓW**

Płeć

K – kobieta

M – mężczyzna

Wiek (proszę zaznaczyć znakiem X odpowiedni przedział wiekowy)

30-40

41-50

51-60

61-70

71-80

Wykształcenie:

P – podstawowe

Z – zawodowe

Ś – średnie

W - wyższe

Jestem rodzicem ucznia:

Liceum Ogólnokształcące –

Technikum –

Zasadnicza Szkoła Zawodowa –

Branżowa Szkoła I Stopnia –

1. Czy znają Państwo program wychowawczo-profilaktyczny szkoły (proszę zaznaczyć znakiem X):   tak -   nie –

2. Czy wprowadzilibyście Państwo zmiany w programie wychowawczo-profilaktycznym szkoły? (proszę zaznaczyć znakiem X):

nie -

tak -

Jakie: .....

3. Czy tematyka zajęć pomogła w rozwiązaniu niektórych problemów z pana/pani córką/synem? (proszę zaznaczyć znakiem X):

nie -

tak -

Jak: .....

4. Czy pana/pani zdaniem brakowało jakiejś tematyki?   nie -   tak -

Jakiej: .....

**ANKIETA EWLUACYJNA REALIZACJI ZADAŃ
ZAWARTYCH W PROGRAMIE WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYM
DLA WYCHOWAWCÓW/NAUCZYCIELI**

Płeć

K – kobieta

M – mężczyzna

Wiek (proszę zaznaczyć znakiem X odpowiedni przedział wiekowy)

20-30   31-40   41-50   51-60   61-70

Staż pracy ...../lat/lata

Klasa wychowawcza:

Liceum Ogólnokształcące –   Technikum –   Zasadnicza Szkoła Zawodowa –   Branżowa Szkoła I Stopnia –

1. Czy znają Państwo program wychowawczo-profilaktyczny szkoły (proszę zaznaczyć znakiem X):   tak -   nie –

2. Czy tematyka programu Państwa zdaniem jest (proszę zaznaczyć znakiem X):

interesująca -   mało interesująca -   nieinteresująca -

3. Jak uczniowie reagowali na proponowane i omawiane na zajęciach tematy (proszę zaznaczyć znakiem X):

a) aktywnie uczestniczyli w zajęciach

b) byli bierni

c) obojętnie

d) kompletnie nie byli zainteresowani

e) inne .....

4. Czy wprowadzilibyście Państwo zmiany w programie wychowawczo-profilaktycznym szkoły? (proszę zaznaczyć znakiem X):

nie - tak - Jakże: .....